

EGSZB BESZÁMOLÓ

2024. IV. NEGYEDÉV

**AZ ELFOGADOTT VÉLEMÉNYEK, ÁLLÁSFOGLALÁSOK
ÉS TÁJÉKOZTATÓ/ÉRTÉKELŐ JELENTÉSEK**

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: DR PODRUZSIK SZILÁRD

Tartalomjegyzék

1. ÁLLÁSFOGLALÁS.....	3
2. GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓ, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ	5
3. FOGLALKOZTATÁS- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA, UNIÓS POLGÁRSÁG	12
4. KÖZLEKEDÉS, ENERGIA, INFRASTRUKTÚRA ÉS INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM ..	18
5. EGYSÉGES PIAC, TERMELÉS ÉS FOGYASZTÁS.....	21
6. MEZŐGAZDASÁG, VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM.....	27
7. KÜLKAPCSOLATOK	32
8. IPARI SZERKEZETVÁLTÁS KONZULTATÍV BIZOTTSÁGA	36

1. ÁLLÁSFOGLALÁS

- ***Állásfoglalás: Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság hozzájárulása az Európai Bizottság 2025. évi munkaprogramjához***

Az EGSZB

- az új és egyre összetettebb geopolitikai kihívásokra való tekintettel arra kéri az uniós intézményeket, hogy a Draghi-jelentésben foglaltakat megszívlevélle határozottan lépjenek fel az EU hosszú távú, fenntartható versenyképességének, valamennyi uniós polgár jólétének és az EU globális szinten való vezető szerepének biztosítása érdekében. Ezért feltétlenül javítani kell minden olyan szakpolitikát, amely elősegíti az EU termelékenységének és versenyképességének megerősítését, a létfontosságú gazdasági beruházásoknak a közös szociális és környezetvédelmi célkitűzésekkel való összehangolását, miközben előmozdítja a szociális piacgazdaságot és támogatja a jövő nemzedékeinek jólétét. Szintén fontos egy szilárd európai iparstratégia (tisztaiipar-megállapodás) végrehajtása, valamint jelentős beruházások megvalósítása a gazdaság oly módon történő átalakítása érdekében, hogy megőrizze az egységes piac integritását, és megszűnjenek az EU és nemzetközi partnerei és a fő versenytársak közötti növekedési, termelékenységi és innovációs szakadékok,
- elismeri, hogy csökkenteni kell az adminisztratív terheket és a megfelelési költségeket, azonban hangsúlyozza, hogy ezt átlátható és inkluzív módon kell megvalósítani, a mögöttes jogalkotási célkitűzések veszélyeztetése nélkül és a jelenlegi magas szintű normák fenntartása mellett, nem utolsósorban a társadalmi jólét és a környezetvédelem tekintetében. A kkv-k számára fontos, hogy érvényesüljön a „gondolkozz először kicsiben” elv. Ez úgy érhető el, hogy stabil jogi keretet biztosítanak, egyszerűsítik és csökkentik az adminisztratív folyamatokat, egyenlő versenyfeltételeket biztosítanak az egységes piacon, és megfizethető áron biztosítanak hozzáférést a kkv-k számára a megújuló energiához.
- üdvözli a szociális jogok európai pillérének végrehajtására irányuló új cselekvési tervre irányuló javaslatot, tovább plurális megközelítést és megfelelő pénzügyi támogatást szorgalmaz a foglalkoztatási és szociális területen meglévő kezdeményezések végrehajtása, érvényesítése és nyomon követése terén. Hangsúlyozza, hogy jogalkotási és/vagy nem jogalkotási intézkedésekkel kezelni kell az Európa előtt álló foglalkoztatási és szociális kihívásokat, és az egyenlőtlenségek kezelése érdekében erős kohéziós politikákat kell támogatni,
- kéri a szociális beruházásoknak a szemeszter folyamata során történő nyomon követését, a társadalmi konvergenciával kapcsolatos új keretnek megfelelően, amely elfogadott eszköz az előrehaladás nyomon követésére és annak biztosítására, hogy a szociális jogok európai pillérének keretében a szociálpolitikákat megfelelően végrehajtsák és finanszírozzák,
- hangsúlyozza, hogy a szociális párbeszéd minden szinten kulcsszerepet játszhat az európai vállalatok növekedésének, termelékenységének, foglalkoztatásának és világszertei versenyképességének fokozásában,
- arra kéri az uniós intézményeket, hogy ismerjék el, hogy a civil társadalom fontos szereplő a fenntartható növekedésre, a demokrácia védelmére és a társadalmi igazságosságra – és ezzel együtt az igazságos átmenetekre – irányuló uniós szakpolitikák kialakításában és végrehajtásában. Az EGSZB arra kéri az uniós intézményeket, hogy dolgozzanak ki egy cselekvési tervet is magában foglaló stratégiát a civil társadalom számára,

- hangsúlyozza, hogy a kohéziós alapok továbbra is létfontosságúak a gazdasági és társadalmi felzárkózás szempontjából, ezért nélkülözhetetlen egy uniós szintű holisztikus, összehangolt és integrált szakpolitikai megközelítés. A kohéziós politikákat egy külön erre a célra létrehozott Kohéziós Főigazgatóságon keresztül kell támogatni, és meg kell őrizni e politikák többszintű kormányzási jellegét.

2. GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS UNIÓ, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KOHÉZIÓ

• *Regionális szükséghelyzeti támogatás – RESTORE*

Az EGSZB:

- teljes szolidaritását és támogatását fejezi ki a közelmúltban Közép-, Kelet- és Dél-Európában bekövetkezett természeti katasztrófák által súlyosan érintett személyeknek. Amikor éghajlati katasztrófák sújtják az uniós régiókat, Európa erősebb együtt és egységesen,
- elismeri, hogy az éghajlatváltozás és az erőforráshiány következményei sajnos már most megmutatkoznak. Miközben az EU – helyesen – elkötelezett amellett, hogy elkerülje a helyzet súlyosbodását, nem vagyunk felkészülve az előre nem látható éghajlati veszélyhelyzetekre, energiaválságokra és természeti katasztrófákra,
- hangsúlyozza, hogy gazdaságunk működésének rendszerszintű megváltoztatására van szükség, és kulcsfontosságú, hogy a kormányok a probléma tüneteinek kezelése helyett a rendszerszintű megoldások mellett kötelezzék el magukat,
- úgy véli, hogy az ilyen természeti katasztrófák társadalmi, területi és gazdasági következményeinek enyhítéséhez azonnali, egyszerű és hatékony intézkedésekre lesz szükség. Az uniós régióknak széles körű újjáépítési munkálatokra lesz szükségük ahhoz, hogy kilábaljanak ezekből a katasztrófákból,
- üdvözli az Európai Bizottság javaslatában szereplő, az érintett országok támogatására irányuló rugalmassági mechanizmusokat, figyelembe véve, hogy a természeti katasztrófák súlyos és tartós hatást gyakorolnak az uniós régiók társadalmi és gazdasági szerkezetére,
- támogatja a kohéziós politikát mint hosszú távú uniós beruházási eszközt, ugyanakkor elismeri, hogy a szélsőséges természeti katasztrófák veszélyeztethetik annak hosszú távú fejlődését,
- hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikában továbbra is szilárd és érvényes alapelv az, hogy senkit és egy régiót sem hagyunk hátra, valamint hogy a civil társadalmi partnerek készen állnak arra, hogy egy szilárd uniós beruházási politika révén folytassák a munkát a szóban forgó elv megvalósítása érdekében,
- határozottan és egyértelműen utal egy olyan kohéziós politikára, amely az EU legfontosabb, a regionális, gazdasági és területi egyenlőtlenségek csökkentésére irányuló hosszú távú beruházási politikája,
- úgy véli, hogy az EU-nak egy új, stabil és szilárd finanszírozási mechanizmusra van szüksége, amelynek adaptívnak és rugalmasnak kell lennie, és készen kell állnia arra, hogy az elkövetkező években és évtizedekben reagáljon az új és kialakulóban lévő válságokra. Elengedhetetlen, hogy ez a mechanizmus – amely inkább a gyors és sürgős válaszlépésekre összpontosít – összhangban működjön az átfogó uniós éghajlat-, környezet- és energiapolitikával,
- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt a tagállamokkal, a helyi önkormányzatokkal és a civil társadalmi szervezetekkel az érintett régiók támogatására rendelkezésre álló lehetőségek minél hatékonyabb és gyorsabb kihasználása érdekében. A civil társadalmi szervezeteket, a munkavállalókat, a kkv-kat és a nem kormányzati szervezeteket súlyosan érintették a természeti katasztrófák, és a források jelentős részét nekik kell juttatni.
- arra kéri a Tanácsot és az Európai Parlamentet, hogy mielőbb hagyják jóvá a rendeletet, hogy azt a lehető leghamarabb el lehessen fogadni.

- ***Az értékpapírosítás jogi keretének felülvizsgálata az EU-ban***

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy az értékpapírosítási piac működésének további javítása bővítheti a befektetési lehetőségeket, kiterjeszheti a hitelhez való hozzáférési lehetőségeket és előmozdíthatja a tőkepiaci uniót,
- helyénvalónak tartja az értékpapírosításra vonatkozó jogi keret eredményességének értékelését, kiterjesztve azt a piaci infrastruktúrára, a hatékonyságra és az átláthatóságra, megvizsgálva az adatszolgáltatási és átvilágítási követelmények kiigazítását is,
- azt ajánlja, hogy a szabályozási keret végrehajtásának értékelése során elemezzék az értékpapírosítás által a reálgazdaság finanszírozására gyakorolt hatásokat,
- javasolja, hogy az értékpapírosítás ösztönzésére irányuló erőfeszítések arra összpontosítsanak, hogy többletfinanszírozást biztosítsanak a reálgazdaság, különösen a háztartások és a vállalkozások részére,
- úgy véli, hogy az értékpapírosításnak ki kell egészítenie a meglévő egyéb kötvénypiaci eszközöket, például a fedezett kötvényeket, ugyanakkor szem előtt kell tartani, hogy az értékpapírosítás az egyetlen olyan eszköz, amely lehetővé teszi tőke felszabadítását a bankok számára,
- véleménye szerint a fenntarthatósággal kapcsolatos meglévő közzétételi követelmények kiterjesztése vagy a „zöld értékpapírosítás” keretének bevezetése hozzáadott értéket jelenthet a befektetők számára, akik nagyra értékelnék azt a környezeti, társadalmi és irányítási beruházásokból való részesedésük mérése, illetve a környezeti, társadalmi és irányítási kockázatok értékelése érdekében, valamint az összehasonlítás eszközeként,
- javasolja a határidők csökkentését, valamint a jelentős kockázat átruházásának elismerésére vonatkozó követelmények további egységesítését és harmonizálását,
- úgy véli, hogy a harmonizáció – például a szerződésekre és a fizetésekre vonatkozó jog és az adózás harmonizációja – terén történő előrelépés javítaná az értékpapírok határokon átnyúló összevonását és kibocsátását,
- üdvözli az Európai Bizottság által indított konzultációs folyamatot, és azt ajánlja, hogy az EU aktívan működjön közre a Pénzügyi Stabilitási Tanács folyamatban lévő konzultációjában.

- ***A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós területfejlesztési menetrend felülvizsgálata – Úton egy integráltabb és polgárközelibb megközelítés felé, amely szorosabban kapcsolódik a kohéziós politikához***

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy a területfejlesztési menetrendnek elő kell mozdítania a belső piac ötödik szabadságát (ez a Letta-jelentésben is tárgyalt „tartózkodás szabadsága”: hogy az emberek azon a helyen maradhassanak, amelyet lakóhelyül választottak maguknak), mert ezáltal garantálja a teljes gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Másrészt pedig a menetrendnek – a Draghi-jelentésben leírtak szerint – garantálnia kell minden terület számára a helyi fejlesztési lehetőségek kihasználásának lehetőségét olyan intézkedéseken keresztül, amelyek képesek biztosítani és erősíteni versenyképességüket;

- hangsúlyozza, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó területfejlesztési menetrend összhangban van az EU hosszú távú célkitűzéseivel, és szilárd alapot biztosít az integrált területrendezéshez, mivel a méltányosabb és környezetbarátabb Európára helyezi a hangsúlyt;
- megjegyzi, hogy a menetrend tesztelésére és végrehajtására irányuló uniós fellépés ellenére helyi és területi szinten még nem aknázták ki teljes mértékben azokat az előnyöket, amelyekkel a menetrend a kohézió és a megfelelő fejlődés támogatása szempontjából járhat;
- hangsúlyozza, hogy előtérbe kell helyezni a menetrend és a kohéziós politika közötti kapcsolatot. A menetrend stratégiai eszköz a területek támogatására, amely prioritásokat határoz meg az előttük álló kihívások kezelésére, míg a kohéziós politika biztosítja azok végrehajtását;
- úgy véli, hogy meg kell erősíteni a civil társadalom tájékoztatását és bevonását a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó területfejlesztési menetrend tervezési és végrehajtási folyamataiba, kiemelve annak kockázatát, hogy olyan kezdeményezéseket és projekteket fogadnak el, amelyek nincsenek teljes mértékben összhangban az uniós politikák és stratégiák végső kedvezményezettjeinek, az embereknek, valamint a társadalmi és gazdasági partnereknek az igényeivel;
- felhívja a figyelmet az EU-t jellemző válságokra és rendszerszintű változásokra, valamint a (társadalmi, gazdasági, környezeti stb.) zavarok és kockázatok ebből eredő növekedésére;
- üdvözlja a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó, kísérleti intézkedések révén végrehajtott területfejlesztési menetrend kidolgozásának folyamatát és tesztelését, de kiemeli, hogy még jelentősen javítható az integrált (társadalmi, gazdasági és környezeti) területfejlesztési folyamatok elfogadása;
- úgy véli, hogy az EU különböző területi dimenzióinak kohéziója, fenntarthatósága és rezilienciája nem kezelhető egymástól elkülönítve, a szokásos eszközökkel. ezért azt ajánlja, hogy az ESPON által támogatott iránymutatásoknak megfelelően építsék be a menetrendet az európai szemeszter folyamatába;
- ajánlja a városfejlesztési menetrend maximális összehangolását a területi kohéziós politikával;
- Rámutat arra, hogy a területi (helyi és regionális) fejlesztésre vonatkozó partnerségi elv keretében fokozni kell a szociális és gazdasági partnerek képviselőinek jelenlétét;
- hangsúlyozza, hogy olyan folyamatokat és kezdeményezéseket kell kidolgozni, amelyek célja, hogy erősítsék a menetrend, valamint az EU-t jellemző szükségletek és kihívások közötti koherenciát, valamint hogy szinergiákat alakítsanak ki a Lipcsei Chartával és az uniós városfejlesztési menetrenddel;
- elengedhetetlennek tartja, hogy az európai területfejlesztési menetrend intézkedéseit a következő prioritásokhoz igazítsák: az éghajlatváltozás elleni küzdelem, alkalmazkodás a demográfiai változásokhoz, a civil megközelítés elősegítése;
- prioritásnak tartja a kiegyensúlyozott és fenntartható területfejlesztés előmozdítását az összes kormányzati szint közötti együttműködés megerősítése és a nyilvános konzultáció fokozása révén.

- ***További észrevételek az euroövezet gazdaságpolitikájával kapcsolatban (2024)***

Az EGSZB:

- döntő fontosságúnak tartja, hogy a valódi felzárkózás, a stabilitás és a reziliencia biztosításához megerősítsék az euroövezet tagállamai közötti költségvetési koordinációt. Ez magában foglalhatja a

nemzeti költségvetési politikák szorosabb összehangolását, valamint a közös költségvetési eszközök lehetőségéről folytatott megbeszéléseket. Ennek megfelelően az EGSZB úgy véli, hogy a NextGenerationEU bebizonyította, hogy mennyire fontos, és azt ajánlja, hogy a jövőbeli többéves pénzügyi keret is tartalmazzon hasonló eszközöket. Az EGSZB ezen kívül határozottan sürgeti, hogy a költségvetést mind nemzeti, mind pedig uniós szinten a fenntarthatóság felé tereljék, és teremtsenek költségvetési mozgásteret a jövőbeli sokkhatások felfogásához,

- prioritásnak tartja a tőkepiaci unió kiteljesítését. Az uniós tőkepiacok kis mérete és széttagoltsága miatt a befektetők más globális piacokra, különösen az Egyesült Államok piacára térnek át. A pénzügyi piacok stabilitása és a széles körű fogyasztóvédelem azonban döntően fontos lesz,
- véleménye szerint az Európai Bizottság új hivatali időszakában prioritásként kell kezelni a bankunió kiteljesítését, mivel a tagállamok között a banki szabályozásban és gyakorlatokban meglévő különbségek pénzügyi széttagoltságot okoznak, és megakadályozzák a pénzügyi források hatékony mozgósítását, különösen a fontos infrastrukturális projektek európai szintű finanszírozása esetében,
- úgy látja, hogy a valódi konvergencia felgyorsítása érdekében intézkedési tervet kell kidolgozni, és a kohéziós politikának továbbra is központi helyet kell elfoglalnia a többéves pénzügyi keretben,
- véleménye szerint az EU-nak maximalizálnia kell az egységes piac által kínált versenyelőnyt. Az EGSZB támogatja az Európai Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy 25 %-kal csökkentse a jelentéstételi követelményeket, mivel azok jelentik a fenntartható gazdasági növekedés egyik fő akadályát. A bürokrácia csökkentése és az adminisztratív eljárások egyszerűsítése ösztönöznék az európai üzleti szektort, és hatékonyabbá és eredményesebbé tennék azt. Ez azonban nem történhet a szociális és környezetvédelmi normák, valamint a munkavállalói és fogyasztói jogok rovására,
- úgy véli, hogy a döntéshozatal terén sürgősen új megközelítésre van szükség, mivel az euroövezet egyik legnagyobb gyengesége a hiteles döntéshozatali folyamat hiánya,
- meglátása szerint a dekarbonizációs folyamat folytatásával az EU-nak ki kell teljesítenie az egységes villamosenergia-piacot. Elengedhetetlen egy teljes mértékben összekapcsolt európai szintű hálózat létrehozása: ez az energiaárak csökkentését és az infláció elleni küzdelmet is segíti majd, továbbá támogatja az uniós vállalkozásokat versenyképességük növelésében,
- úgy véli, hogy 2024-ben az euroövezetre vonatkozó átfogó szakpolitikai menetrendnek egyensúlyt kell teremtenie a rövid távú szükségletek, például a gazdasági helyreállítás, valamint az olyan hosszú távú prioritások között, mint a beruházások, a fenntarthatóság, az innováció és a társadalmi befogadás.

- ***További megfontolások a 2024. évi éves fenntartható növekedési jelentéssel kapcsolatban***

Az EGSZB:

- kéri a javasolt tisztáipar-megállapodás és az Európai Versenyképességi Alap gyors végrehajtását, biztosítva, hogy ezek a kezdeményezések egyaránt támogassák a gazdasági növekedést és a környezetvédelmi célkitűzéseket,
- ajánlja, hogy fontolják meg a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz határidejének meghosszabbítását és a technikai támogatás fokozását a források maradéktalan felhasználásának biztosítása és a fenntartható növekedésre gyakorolt hatásuk maximalizálása érdekében,
- gondos egyensúlyt szorgalmaz a hiánycsökkentés és a beruházási kapacitás fenntartása között, különösen a hosszú távú növekedés szempontjából kritikus területeken, például a zöld és a digitális átállás terén,

- átfogó stratégia kidolgozását sürgeti a munkaerőpiaci kihívások – köztük a strukturális munkaerőhiány és a demográfiai változások – kezelésére. Ennek magában kell foglalnia az inaktív népesség bevonására és az oktatási rendszerek javítására irányuló célzott szakpolitikákat, hogy jobban fel lehessen készíteni az egyéneket a jövő munkaerőpiacaira,
- az érdekelt feleket bevonó megközelítést javasol annak biztosítása érdekében, hogy ezek a kezdeményezések az összes különböző méretű vállalkozás javát szolgálják, és hozzájáruljanak az általános gazdasági rezilienciához,
- szorgalmazza a tiszta technológiákba és a kritikus fontosságú nyersanyagokba történő beruházások folytatását, egyensúlyba hozva azt a globális együttműködést támogató és a káros protekcionizmust elkerülő politikákkal,
- ajánlja, hogy minden jelentős gazdasági kezdeményezésbe építsenek be erős szociális védelmi és környezetvédelmi biztosítékokat,
- ajánlja, hogy fektessenek még több energiát az európai szemeszterbe mint olyan platformba, amely megerősítheti az uniós növekedési stratégiák legitimitását és hatékonyságát, miközben biztosítja, hogy azok inkluzívak maradjanak, és reagáljanak a polgárok igényeire még akkor is, amikor épp nincsenek választások.

- ***A költségvetési átláthatóság erősítése részvételen alapuló költségvetés-tervezés révén az EU-ban***

Az EGSZB:

- elismeri, hogy a költségvetési átláthatóság és a részvételen alapuló költségvetés-tervezés döntő szerepet játszik a demokratikus folyamatok megerősítésében és az uniós intézményekbe vetett bizalom építésében,
- jelentős fejlesztési és szabványosítási lehetőségeket azonosít a tagállamokban,
- úgy véli, hogy az EU-nak közös keretet kell létrehoznia a többéves pénzügyi keretből finanszírozott valamennyi program költségvetési átláthatóságára vonatkozóan. Ennek a keretnek:
 - egyértelmű normákat és iránymutatásokat kell meghatároznia a költségvetési átláthatóságra vonatkozóan;
 - új szabályok bevezetése helyett a mechanizmusokra és a bevált gyakorlatokra kell helyezni a hangsúlyt;
 - biztosítani kell a jelentéstétel következetességét és a költségvetési információk hozzáférhetőségét,
- kéri, hogy az EU ösztönözze és támogassa a tagállamokat abban, hogy jó minőségű adatkészleteket tegyenek közzé költségvetésükről és az európai alapok felhasználásáról,
- kéri, hogy az EU mozdítsa elő és támogassa a részvételen alapuló költségvetés-tervezési kezdeményezéseket, különösen helyi és regionális szinten, ahol azok a leghatékonyabbnak bizonyultak. Ez a következőket foglalja magában: a) iránymutatás és erőforrások biztosítása a végrehajtáshoz; b) az ismeretek és a bevált gyakorlatok megosztásának ösztönzése; valamint c) részvételi elemek beépítése az uniós szintű költségvetés-tervezési folyamatokba, adott esetben oly módon, hogy a szervezett civil társadalmat bevonják például a kohéziós politika finanszírozási döntéseibe,
- ajánlja, hogy az EU fejlessze és támogassa a digitális platformok használatát a költségvetési átláthatóság és a polgári szerepvállalás fokozása érdekében,

- hangsúlyozza az Európai Számvevőszék jelentőségét a költségvetési átláthatóságban, és javasolja szerepének megerősítését,
- hangsúlyozza, hogy kiemelten kell kezelni azokat az erőfeszítéseket, amelyek célja a közvélemény figyelmének és szerepvállalásának növelése a költségvetési kérdésekben. Ez a következőket foglalja magában: a) átfogó oktatási és figyelemfelkeltő kampányok; b) képzési és kapacitásépítési programok biztosítása köztisztviselők és civil társadalmi szervezetek számára; valamint c) a fiatalok és a jövőbeli vezetők aktív bevonása,
- biztosítani kívánja, hogy a költségvetési átláthatóságra és a részvételen alapuló költségvetés-tervezésre irányuló kezdeményezések támogassák az alapvető uniós célkitűzéseket, és összhangban legyenek azokkal,
- ösztönözni kívánja a költségvetési átláthatósággal és a részvételen alapuló költségvetés-tervezéssel kapcsolatos fokozott együttműködést és tudásmegosztást az uniós tagállamokban,
- úgy véli, hogy a költségvetési átláthatóságot és a részvételen alapuló költségvetés-tervezést szolgáló erőfeszítések hozzájárulnak a polgárok bizalmának növeléséhez, az állami források hatékonyabb felhasználásához és a demokratikus folyamatok megerősítéséhez a képviseleti demokrácia meglévő keretén belül.

- ***Az éghajlatváltozás és annak hatása a gazdaságra***

Az EGSZB:

- emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás elsősorban emberi tevékenység következménye, és hangsúlyozza, hogy a természetben minden mindennel kapcsolatban áll. Ha a természet egyensúlyban van, akkor adottak a feltételek a jó gazdasági növekedéshez és az egészséges népességhez. Ez azt jelenti, hogy az éghajlatváltozás váratlan következményeire tekintettel hosszú távú stratégiát kell elfogadni a közegészségügy védelmére,
- úgy véli, hogy az éghajlatváltozás egzisztenciális veszélyt jelent az EU tagállamainak gazdasági és társadalmi fejlődésére, és nagyon negatív hatással van mind a makro-, mind a mikrogazdasági fejlődésre, a vállalkozásokra, a pénzügyi és társadalmi stabilitásra, az infrastruktúrára és az emberi egészségre,
- hangsúlyozza, hogy nem szabad késlekedni a kibocsátáscsökkentéshez (hatásmérséklés) és az új körülményekhez való alkalmazkodáshoz (alkalmazkodás) szükséges intézkedések elfogadásával és végrehajtásával, amihez hozzátartozik a kibocsátási árak és a karbonadó bevezetése is, összhangban az Európai Bizottság legutóbbi ajánlásával,
- úgy véli, hogy az éghajlatváltozáshoz kapcsolódó beruházások történelmi gazdasági lehetőséget jelentenek ahhoz, hogy támogassák és kiaknázzák az EU tagállamaiban rejlő hatalmas innovációs és fejlesztési potenciált,
- rámutat arra, hogy az értékes növekedési potenciál kiaknázása mellett az éghajlatváltozásra adott gazdasági válasz másik fontos hosszú távú hatása az, hogy csökkennek a gazdaság és a társadalom működtetésének költségei,
- tudatában van annak, hogy az éghajlatváltozásra adott válasz igen nagy kihívást jelent az elengedhetetlen beruházások, valamint a szükséges költségvetési élénkítés és pénzügyi erőfeszítések tekintetében,
- tudatában van annak is, hogy a nem megfelelő válasz vagy az éghajlatváltozással kapcsolatos problémák kezelésének elmulasztása óriási kockázatokhoz vezethet mind a gazdasági növekedés, mind pedig az ezzel összefüggő társadalmi károk tekintetében,
- úgy véli, hogy az éghajlatváltozás kezelése során nem szabad alábecsülni a szó legtágabb értelmében vett emberi tényező jelentőségét,

- hangsúlyozza, hogy intézkedéseket kell elfogadni és végrehajtani annak biztosítására, hogy az éghajlatváltozásnak a tagállamok gazdasági és társadalmi fejlődésére gyakorolt hatását szisztematikusan elemezzék, értékeljék és előrejelezzék,
- úgy véli, hogy az éghajlatváltozásra adott minden válaszintézkedést nemzetközi szinten kell koordinálni és összehangolni, és határozottan támogatja az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelmet a legmagasabb prioritássá tegye. Ehhez nemzeti, uniós és globális szintű kollektív kötelezettségvállalásra van szükség valamennyi, például gazdasági és társadalmi téren, egyértelmű, jól meghatározott szerepekkel és felelősségi körökkel a döntéshozatali folyamat összes szintjén.

2. FOGLALKOZTATÁS- ÉS SZOCIÁLPOLITIKA, UNIÓS POLGÁRSÁG

- ***A migrációs áramlások uniós munkaerőpiaci integrációjának tényszerű és jogalkotási elemzése***

Az EGSZB

- rámutat arra, hogy az EU-ban a szervezett munkavállalói mobilitást egy rendkívül széttagolt és túlságosan összetett keret szabályozza, amely több uniós irányelvből és egymással párhuzamosan létező nemzeti jogszabályokból áll. A migráns munkavállalók különböző kategóriáit különböző irányelvek és rendeletek szabályozzák, amelyek mindegyike a migrációs folyamat különböző szempontjaira és szakaszaira terjed ki,
- megjegyzi, hogy mivel a munkaerőhiány közös európai kihívást jelent, közös választ is igényel. Ha ahelyett, hogy 27 különálló munkaerőpiacként működne, az EU kiaknázná az egységes uniós munkaerőpiacban rejlő lehetőségeket, azzal jobb helyzetbe kerülne ahhoz, hogy a tehetségekért folyó globális versenyben a migráns munkavállalók megszerzéséért versenyezzen,
- hangsúlyozza, hogy egyértelmű szabályozást kell előírni a migránsok munkavállalói vízumhoz és munkavállalási engedélyhez való hozzáféréseire vonatkozóan, valamint biztosítani kell bizonyítványaik és szakmai képzéseik elismerését,
- külön felhívja a figyelmet arra, hogy meg kell könnyíteni a migránsok munkaerőpiacra való bejutását olyan politikák és cselekvési tervek kidolgozása révén, amelyek célja a migránsok munkaerőpiaci integrációjának előmozdítása (külön rendelkezésekkel a nők számára), figyelembe véve sajátos szükségleteiket, és hatékony együttműködést alakítva ki a kormányok, a társadalmi szereplők és az üzleti közösségek között a migránsok szakképzésének megtervezése és finanszírozása terén, biztosítva, hogy nyelvi és állampolgársági ismeretekkel foglalkozó tanfolyamok álljanak a menedékkérők és menekültek rendelkezésére.

- ***A munka és a magánélet egyensúlyának biztosítása mindenki számára a valódi szükségletek alapján: Hogyan támogathatják a megfelelő rugalmas munkafeltételek a nemzedékek közötti szolidaritást és a nők társadalmi szerepvállalásának növelését***

Az EGSZB:

- hangsúlyozza, hogy a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló (EU) 2019/1158 irányelv 2027-es felülvizsgálatára tekintettel sürgősen ki kell igazítani a munka és a magánélet közötti egyensúlyra vonatkozó stratégiákat, figyelembe véve a változó demográfiai adatokat, a munkavégzés új formáit, a rugalmas munkafeltételeket és a növekvő gondozási igényeket,
- megjegyzi, hogy az idősödő népesség több erőforrást igényel az ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz, és javasolja, hogy a Tanács kérje fel az Európai Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy gondozási eszköztárat, amely mutatókat tartalmaz a tartós ápolás-gondozásra vonatkozóan,

- hangsúlyozza, hogy a szükségletalapú intézkedéseknek megfizethető, hozzáférhető és magas színvonalú szolgáltatásokat kell nyújtaniuk a munkavállalók, a családok, a vállalatok és a közigazgatási szervek számára,
- megjegyzi, hogy némi előrelépés ellenére még mindig a nők végzik a nem fizetett ápolási-gondozási munka túlnyomó részét, ami így hozzájárul a „szegénység elnöiesedéséhez”, mivel a nők otthagyják munkahelyüket, vagy kevesebb időt dolgoznak, hogy egy hozzátartozót vagy gyermeket gondozzanak. Ezért a gondozási munka, valamint a családok és a munkavállalók pénzügyi biztonságának támogatását a társadalom és a gazdaság javát szolgáló befektetésnek, nem pedig költségnek kell tekinteni,
- azt javasolja, hogy az Európai Bizottság vizsgálja meg az uniós vállalatoknál – többek között a kkv-k esetében is – a munka és a magánélet közötti egyensúlyra vonatkozó politikák helyzetét, valamint a versenyképességre gyakorolt kapcsolódó előnyöket, akadályokat és hatásokat, illetve a bevált gyakorlatokat; figyelmet kell fordítani a munkahelyi generációk közötti együttműködésben rejlő lehetőségekre is,
- kiemeli, hogy a világvárványt követő időszakban fontos megvizsgálni, elemezni és szükség esetén naprakészé tenni a világvárvány következtében hozott, foglalkoztatással kapcsolatos intézkedéseket, beleértve a rugalmas munkafeltételeket is, és azokat be kell építeni a szülők és a gondozók vonatkozásában a munka és a magánélet közötti egyensúlyról szóló (EU) 2019/1158 irányelv felülvizsgálati folyamatába,
- kiemeli, hogy a szociális párbeszéd kulcsfontosságú a munka és a magánélet közötti megfelelő egyensúly eléréséhez, és a civil társadalmi szervezetek támogatják ezt a folyamatot.

- ***A tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatások***

Az EGSZB:

- üdvözli a foglalkoztatáspolitikákra vonatkozó aktualizált iránymutatásokra szóló javaslatot, amelynek célja az új munkaerőpiaci igényeket tükröző, versenyképes és fenntartható gazdaság előmozdítása,
- hangsúlyozza, hogy törekedni kell a felfelé irányuló konvergenciára, és meg kell erősíteni az európai szemeszternek az összehangolt gazdaságpolitikai válaszok támogatásában betöltött szerepét,
- hangsúlyozza, hogy szociális párbeszéd és kollektív tárgyalások révén meg kell erősíteni a szociális partnerek szerepét a foglalkoztatási reformok és a foglalkoztatáspolitikák kialakítása terén,
- hangsúlyozza, hogy növelni kell a munkaerő-kínálatot, javítani kell a minőségi munkahelyekhez való hozzáférést és kezelni kell a munkaerőhiányból eredő üzleti kihívásokat,
- támogatja az Európai Bizottság határozottabb befogadási politikákra irányuló felhívását a foglalkoztatás és a karrierfejlesztés terén az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében,
- kiemeli a zöld és digitális átálláshoz szükséges készségek megerősítésének és az egész életen át tartó magas színvonalú tanuláshoz való hozzáférés biztosításának fontosságát,
- felszólít a termelékenységhez és a versenyképességhez igazodó méltányos és tisztességes bérekre, előmozdítva a kollektív tárgyalásokat és a bérekkel kapcsolatos adatok hatékony ellenőrzését, tiszteletben tartva a nemzeti gyakorlatokat és a szociális partnerek autonómiáját,
- kéri továbbá a mesterséges intelligencia etikus és társadalmilag fenntartható alkalmazását a munkahelyeken, értékelve a munkahelyekre és a munkaszervezésre gyakorolt hatást mind a lehetőségek, mind a potenciális kockázatok tekintetében,

- hangsúlyozza, hogy korszerűsíteni kell a szociális védelmi rendszereket, hogy függetlenül a foglalkoztatás formájától az valamennyi munkavállalóra kiterjedjen, ki kell igazítani az adó- és juttatási rendszereket, valamint nyomon kell követni az újraelosztásra gyakorolt hatásokat,
- ösztönzi a megfizethető lakhatásra, a hajléktalanság megelőzésére és az uniós források hatékony felhasználására irányuló szakpolitikák továbbfejlesztését,
- határozottabb szakpolitikákat szorgalmaz a szabálytalan munkavállalás elleni küzdelem, a minőségi munka előmozdítása, a munkahelyi egészségvédelem és biztonság javítása, valamint az informális és bizonytalan munkakörülmények terjedésének megelőzése érdekében.

- ***Az egészségügyre vonatkozó kiemelt európai kezdeményezés létrehozása***

Az EGSZB:

- kéri, hogy az egyetemesség, a minőség, a hozzáférhetőség, a szolidaritás és az inkluzivitás elve alapján hozzanak létre egy kiemelt európai egészségügyi kezdeményezést,
- meghatározta az ütemterv stratégiai pilléreit, amelyek a következő intézkedéseket foglalják magukban:
 - egy európai gondozási és egészségügyi garancia létrehozása,
 - az „egy egészség” integrált megközelítés gyakorlati alkalmazása,
 - a digitalizációban és a mesterséges intelligenciában rejlő lehetőségek kiaknázása az egészségügyi rendszerek korszerűsítése érdekében,
 - az európai pénzügyi eszközök fenntartása a nemzeti egészségügyi kezdeményezések és finanszírozás támogatására,
 - a szociális és egészségügyi beruházások kiemelt kezelése,
 - a társadalmi-gazdasági, egészségügyi és környezetvédelmi reformok integrált eredménytáblájának előmozdítása egy a növekedésen túlmutató stratégia érdekében,
 - célzott beruházási terv kidolgozása az ápolási-gondozási szakmák és az egészségügyi dolgozók kapacitásának megerősítésére és valorizálására,
 - az EU és a WHO Europe közti tényleges együttműködés a gondozók – köztük az ápolók – megtartása, vonzása és támogatása érdekében,
 - a munkahelyi egészségvédelem és biztonság javítása,
 - a ritka betegségekre vonatkozó uniós cselekvési terv és nemzeti tervek végrehajtása, az egészségügyi diplomácia beépítése a „puha hatalom” eszközeként¹ az EU külső politikáiba,
- kéri, hogy intézményesebben vonják be a civil társadalmat az egészségügyi prioritások meghatározásába, értékelésébe és nyomon követésébe.

¹

HL C, C/2023/883, 2023.12.8., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/883/oj?locale=hu>.

- ***Senkit nem hagyunk hátra: Európai kötelezettségvállalás a ritka betegségek elleni küzdelem mellett***

Az EGSZB:

- a következőket várja az Európai Bizottságtól:
 - tegyen közzé egy a ritka betegségekre vonatkozó átfogó európai cselekvési tervet, amely olyan SMART célokat tartalmaz, amelyeket 2030-ig el lehet érni annak érdekében, hogy egy éven belül lehetővé váljon a ritka betegségekben szenvedő betegek diagnosztizálása,
 - hozzon létre egy tagállami szakértőkből, EURORDIS-tagokból és EGSZB-tagokból álló irányítócsoportot a cselekvési tervhez, ezzel biztosítva annak koordinációját, nyomon követését és felügyeletét, illetve a vele kapcsolatos együttműködést,
 - ösztönözze a tagállamokat arra, hogy megállapodásokat kössenek a ritka betegségekre vonatkozó nemzeti tervek tartalmával, frissítésével, alkalmazásával és nyomon követésével kapcsolatban,
 - biztosítson finanszírozást a cselekvési tervhez és segítse annak megvalósíthatóságát, valamint biztosítsa a szükséges költségvetési forrásokat az egészségügy számára a 2028–2035 közötti többéves pénzügyi keretben,
 - javasolja, hogy a cselekvési tervben határozzanak meg közös és mérhető célkitűzéseket, hogy segítsék a ritka betegségekre vonatkozó nemzeti tervek és stratégiák meghatározását és végrehajtását, hogy ösztönözzék a tagállamokat és folytassák az uniós szintű együttműködést, és emellett a cselekvési terv célzott ösztönző mechanizmusokat is tartalmazzon a kutatás és az innováció előmozdítására, különösen a fejlett diagnosztika, a precíziós orvoslás és a génterápia területén,
 - a diagnosztikai képességek javítása érdekében speciális képzést szorgalmaz mind az egészségügyi szakemberek, mind pedig a szociális munkások és a szociális jóléti személyzet számára, hogy hatékonyabban tudjanak gondoskodni a ritka betegségekben szenvedőkről.
- ***Az új technológiákkal kapcsolatos lehetőségek kialakítása és a kockázatok kezelése a közszolgáltatások, a munkaszervezés, valamint az egyenlőbb és befogadóbb társadalmak érdekében***

A vélemény először is egyértelművé teszi, hogy a „közszolgáltatások” azokat a tevékenységeket vagy szolgáltatásokat jelentik, amelyeket a tagállamok nemzeti, regionális vagy helyi szintű közigazgatási szervei közérdekűnek minősítenek.

A vélemény ezt követően megállapítja, hogy:

- a digitalizáció és a mesterséges intelligencia (MI) bevezetése forradalmasíthatja a közszolgáltatások nyújtásának módját, innovatív megoldásokat kínálva az emberek igényeinek hatékonyabb és gyorsabb kiszolgálására,
- az MI hozzájárulhat ahhoz, hogy ezek a szolgáltatások hozzáférhetőbbé váljanak, különösen a társadalom legkiszolgáltatottabb helyzetben lévő csoportjai számára,

- az összetett és ismétlődő folyamatok automatizálásának lehetősége növelheti a hatékonyságot, miközben csökkenti az egyes munkavállalókra háruló munkaterhet,
- ügyelni kell azonban a prediktív és generatív mesterséges intelligencia algoritmusainak használatára – például a torzítás megelőzése érdekében –, hogy az alkalmazott rendszerek tisztességesek és átláthatóak legyenek, és biztosítsák az összes érintett szereplő jogainak védelmét,
- az EGSZB azt javasolja, hogy legyen átláthatóság a döntéshozatali folyamatokban az algoritmusok kidolgozásakor és e technológiák alkalmazása során, többek között az emberi vezérlés elvének garantálása érdekében. nem szabad elfelejteni, hogy ezeket a szolgáltatásokat emberek nyújtják, saját tempójukban, saját idejükben és saját követelményeiknek megfelelően,
- a közszolgáltatásoknak be kell ruházniuk a támadások és egyéb adatbűncselekmények megelőzéséhez szükséges kiberbiztonsági eszközökbe,
- a közszolgáltatásokat nyújtó munkáltatóknak tájékoztatniuk kell a munkavállalókat a mesterséges intelligencián alapuló megfigyelési rendszerek alkalmazásáról. A tájékoztatás elengedhetetlen a bizalom megteremtéséhez,
- az MI közszolgáltatásokba való integrálását ezért átfogó képzési és továbbképzési tervnek kell kísérnie,
- a szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalás döntő szerepet játszik a mesterséges intelligenciára való átállás előmozdításában. Annak biztosítása érdekében, hogy az MI közszolgáltatásokba történő bevezetése inkluzív és fenntartható legyen, párbeszédet kell folytatni az érintett civil társadalmi érdekelt felekkel.

- ***Egyenlőtlenségek általában a szociális védelem terén és konkrétan az „új munkavégzési formák”, valamint az „atipikus munkavállalók” tekintetében***

Az EGSZB:

- megjegyzi, hogy az EU-nak és a tagállamoknak törekedniük kell a magas szintű foglalkoztatás előmozdítására, az élet- és munkakörülmények javítására, valamint a megfelelő szociális védelem biztosítására, az önfoglalkoztatók számára is a többiekhez hasonló feltételek mellett,
- ösztönzi az EU-t és a tagállamokat, hogy saját hatáskörükön belül és a nemzeti gyakorlatokkal összhangban biztosítsák, hogy szociális védelmi rendszereik igazodjanak az atipikus munkavégzési formákhoz, elegendő juttatásokat garantálva minden munkavállaló számára a tisztességes munkához és a méltó élethez,
- arra kéri a tagállamokat, gondoskodjanak arról, hogy a szociális védelem ne kizárólag a munkavállalókra, hanem az összes európai polgárra terjedjen ki, minimumjövédelmet biztosítva a dolgozni nem tudók számára, ugyanakkor a munkaképesek számára előmozdítva a munkába való visszatérést,
- sürgeti a tagállamokat, hogy vizsgálják felül a szociális védelem finanszírozási forrásait, a munkahelyteremtés akadályozása nélkül biztosítva azok pénzügyi fenntarthatóságát. Az EU azzal támogathatja a tagállamokat e törekvésükben, hogy megkönnyíti a nemzeti szociális védelmi rendszerek felülvizsgálatával/reformjával kapcsolatos tapasztalatcserét,
- elismeri, hogy bár a szociális védelmi rendszerek kiigazítása elsősorban nemzeti hatáskörbe tartozik, az EU-nak támogatnia kell a tagállamokat az atipikus munkát végzők védelmében meglévő hiányosságok kezelésében, anélkül, hogy veszélyeztetné az ilyen munkaviszonyok által a munkáltatók és a munkavállalók számára biztosított rugalmasságot,

- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül a 79/7/EK irányelvet, és szükség esetén javasoljon reformokat a szociális védelem hiányosságainak hatékony kezelése érdekében, többek között nemzeti szintű szociális párbeszéd révén,
- a bevált gyakorlatok cseréje érdekében támogatja a tapasztalatok tagállamok közötti megosztását, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a nemzeti szociális partnerek és az EGSZB bevonásával mozdítsa elő az egymástól való tanulást.

3. KÖZLEKEDÉS, ENERGIA, INFRASTRUKTÚRA ÉS INFORMÁCIÓS TÁRSADALOM

- ***Munkaerő- és szakemberhiány a közlekedési, az energetikai, az infrastrukturális és a digitális ágazatban***

Az EGSZB:

- kiemeli, hogy a közlekedési, az energetikai, az infrastrukturális és a digitális technológiai ágazatokban egyre nagyobb kihívást jelent a munkaerő- és szakemberhiány. Ezek az ágazatok kulcsfontosságúak az EU jóléte és ökológiai fenntarthatósága szempontjából, és központi szerepet játszanak az európai zöld megállapodásban és az EU jövőbeli versenyképességében,
- úgy véli, hogy ambiciózusabb intézkedésekre van szükség az igazságos átmenet biztosításához, amely magában foglalja a minőségi munkahelyek előmozdítását, a munkaerőpiac kiegyensúlyozását és a munkafeltételek javítását,
- elismeri, hogy a szociális partnerek fontos szerepet játszanak a munkaerő- és szakemberhiány kezelésére irányuló intézkedések kidolgozásában és végrehajtásában,
- célzott programok, tanulóközpontú orientációs rendszerek és összehangolt tanulói támogatási intézkedések kidolgozását és finanszírozását javasolja az alulreprézantált és hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiacra való belépésének megkönnyítése érdekében. Ide tartoznak a STEM (természettudományok, technológia, műszaki tudományok és matematika) területén dolgozó nők, a migráns háttérrel rendelkezők, a fogyatékossgal élők és az idősebb munkavállalók,
- arra ösztönzi a tagállamokat, hogy hozzanak létre háromoldalúan kezelt képzési alapokat, tiszteletben tartva a különböző nemzeti rendszerek sajátosságait. Ennek célja, hogy csökkentse a visszatartó tényezőket és támogassák a vállalkozásokat a munkahelyi képzések, például tanulószerveződéses gyakorlati képzések nyújtásában.

- ***Méltányos, fenntartható és megfizethető szociális lakhatás az EU-ban***

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy a lakáspiac nem működik megfelelően. Ezt a keretfeltételek – így az adatok, a koordináció, a jóváhagyási eljárások és a földhasználat-tervezési szabályok – javításával, a lakhatáshoz való alapvető jog meghatározásával, megfelelő finanszírozással, a hajléktalanok esetében az „elsőként lakhatást” megközelítés vezérelvként való alkalmazásával, valamint azzal kell kezelni, hogy nagyobb hangsúlyt helyezünk a fiatalok szükségleteire és a fenntarthatóságra,
- üdvözli, hogy az Európai Bizottság egy új, a lakhatásért felelős biztost nevezett ki, akinek munkáját szakértői csoport segíti, köztük az EGSZB és a Régiók Európai Bizottsága képviselői, és kéri, hogy megfigyelőként vagy tanácsadóként vonják be az Európai Parlament által létrehozandó, lakhatással foglalkozó bizottság munkájába,
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a szociális lakhatást ismerje el az aktív lakhatási politikák alapvető és ígéretes eszközeként. Középtávon az elsődleges uniós jognak rögzítenie kell a megfizethető, akadálymentes és méltányos lakhatáshoz való, mindenkit megillető alapvető jogot. El

kell vetni a jelenlegi megközelítést, amely szerint a lakhatási politika csak a legalacsonyabb jövedelmű háztartásokat érintő program lehet, és ennek megfelelően ki kell igazítani az állami támogatásokra vonatkozó jogszabályokat, összhangban az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó szabályozási rendszerrel. Emellett a lakhatási mutatókat bele kell foglalni a nemzeti reformprogramokba és stabilitási/konvergenciaprogramokba,

- üdvözli a megfizethető és fenntartható lakhatásra irányuló, tervezett páneurópai beruházási platformot. Emellett a nonprofit ingatlanfejlesztők és szövetkezetek, valamint a helyi önkormányzatok számára lehetővé kell tenni, hogy e platformon keresztül vagy közvetlenül 0%-os kamatláb mellett kapjanak finanszírozást hosszú távú hitelekre az Európai Beruházási Banktól,
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy azzal támogassa a tagállamokat, hogy adott esetben ajánlásokat fogalmazzon számukra arra vonatkozóan, hogy dolgozzanak ki egy eszköztárat az elszabaduló bérleti díjak megfékezésére, beleértve például a bérleti díjakra vonatkozó jogszabályi felső határokat, az üresen álló lakóingatlanokra kivetett adókat, az üresen álló lakások bérbeadás céljából történő felújítására irányuló adóöztönzőket, a szociális lakhatási lehetőségek bővítését, a rövid távú bérbeadás engedélyezésének korlátozásait stb.
- olyan cselekvési terv kidolgozását sürgeti, amely kifejezetten arra összpontosít, hogy javítsa a fiatalok megfizethető lakhatáshoz való hozzáférését.

• *A geotermikus energiában rejlő lehetőségek a zöld átállás szempontjából*

Az EGSZB:

- hangsúlyozza, hogy a geotermikus energiatermelés rendkívül alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátással jár, ami csökkenti a kontinens fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségét és megkönnyíti dekarbonizációját, ezáltal jelentősen hozzájárulva az EU 2050-re kitűzött klímasemlegességi céljainak eléréséhez,
- kiemeli, hogy Európában a geotermikus energiában rejlő lehetőségek jelentős mértékben kiaknázatlanok. Ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a geotermikus energiában rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében készítse általános stratégiát az európai geotermikus energia fejlesztéséről,
- úgy véli, hogy a geotermikus erőművekbe történő beruházások tagállami beavatkozás nélkül nem fognak működni: az induló beruházások vonzásához és kockázatmentesítéséhez állami finanszírozásra és ösztönzőkre van szükség. Az energiapolitika vagy -finanszírozás változásai hatással lehetnek a geotermikus projektek gazdasági vonzerejére.

• *Radioaktív hulladékok kezelése: a civil társadalom nézőpontja*

Az EGSZB:

- hangsúlyozza, hogy a tagállamoknak elő kell segíteniük a civil társadalom, ezen belül az ilyen hulladékkezelési tevékenységeknek helyt adó jelenlegi és potenciálisan érdekelt közösségek inkluzív szerepvállalását, a nyitottságot és az átláthatóságot, és pedig a radioaktív hulladékok kezelésének

valamennyi területén. A rendelkezésre álló forrásokat arra kell felhasználni, hogy növeljék a civil társadalmi csoportok, különösen a nukleáris létesítményekhez közeli helyi közösségek azzal kapcsolatos kapacitásait, hogy független módon részt vegyenek a radioaktív hulladékok kezelésével kapcsolatos részvételi és átláthatósági gyakorlatok értékelését célzó projektekben és tanulmányokban,

- sürgeti a tagállamokat, hogy vállaljanak minden felelősséget annak érdekében, hogy ne a jövő nemzedékei viseljék a nukleáris hulladék feldolgozásának terhét, függetlenül annak jellegétől, élettartamától és veszélyességi szintjétől. Közös megoldások kidolgozása, beleértve többek között a multinacionális radioaktív hulladék-tárolókat is, érdekes lehet néhány uniós tagállam, különösen a kis- és közepes méretű készletekkel rendelkező országok számára,
- arra ösztönzi az uniós tagállamokat, hogy törekedjenek arra, hogy a véglegesen elhelyezendő hulladék mennyisége minimális legyen, és ehhez alkalmazzanak körforgásos gazdasági stratégiákat a radioaktív hulladék keletkezésének lehetőség szerint minimálisra csökkentése érdekében,
- megjegyzi, hogy az irányelv alkalmazása nem egységes a tagállamokban, ami az összehasonlítható adatok hiányát eredményezi. Felszólítja a tagállamokat, hogy javítsák a fő teljesítménymutatók alkalmazását a radioaktív hulladékok és kiegészítő fűtőelemek kezeléséről szóló uniós irányelv végrehajtása terén elért eredmények nyomon követése és az arról való jelentéstétel során,
- ösztönzi a radioaktív hulladék-kezeléssel foglalkozó szakemberek és tudósok oktatásának és képzésének támogatását, és „társadalmi-technikai megközelítéseket” javasol a radioaktív hulladékkal kapcsolatban.

4. EGYSEGES PIAC, TERMELÉS ÉS FOGYASZTÁS

- *Egységes piac / Az Unió jövőbeli bővítése*

Az EGSZB:

- úgy hiszi, hogy az EU bővítése sikertörténet, és melegen üdvözli, hogy a Tanács granadai nyilatkozatát követően felgyorsultak az események. Nemcsak a tagjelölt államoknak kell felkészülniük, hanem az EU-nak is be kell vezetnie a szükséges szabályozási változtatásokat a csatlakozásuk előtt;
- sajnálja, hogy az európai pénzügyi piac jelenlegi széttöredezettsége tőkekiáramlásokhoz vezet, és veszélyezteti Európa globális versenyképességét, valamint komoly akadályt jelent a jövőbeli bővítés finanszírozási folyamatában. A tagjelölt országok jelentős potenciállal rendelkeznek a beruházások, a gazdasági lehetőségek és a munkahelyek tekintetében. A javasolt „európai megtakarítási és beruházási unió” mozgósítaná a magántőkét, megerősítené Európa versenyképességét, valamint ösztönözné a növekedést és a nagyobb tagfelvevő képességet. A bővítés egyben a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való jobb hozzáférést is jelenti, és ezáltal Európa reziliensebbé és szuverénebbé válik;
- megjegyzi, hogy a korábbi bővítés nyerteseket és veszteseket termelt ki, mivel egyenlőtlen gazdasági lehetőségek adódtak. sürgeti az Európai Bizottságot és a tagjelölt országokat, hogy fontolják meg és kezeljék a bővítés hatásait annak elkerülése érdekében, hogy még egyszer ez ne forduljon elő, és fordítsanak különös figyelmet a kkv-kra mind az EU-ban, mind a tagjelölt országokban az előnyök megfelelő elosztása érdekében;
- inkluzív konzultációs folyamatot szorgalmaz az esetleges társadalmi költségek megfelelő kompenzálására, mivel a bővítési folyamat nem csupán a politikák összehangolásáról szól;
- hangsúlyozza, hogy az EU-nak gyors és célzott intézkedésekre van szüksége a jelentős akadályok felszámolása, valamint a pénzügyi, távközlési és energiaágazatokban rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása érdekében, valamint azt ajánlja, hogy a bővítési országok igazítsák hozzá jogszabályaikat a közvetlen külföldi befektetések átvilágítására vonatkozó uniós kerethez;
- úgy véli, hogy a bővítésnek kell a következő többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos viták középpontjában állnia;
- úgy véli, hogy a jelenlegi rendkívüli geopolitikai körülmények és a növekvő kihívások – például az éghajlatváltozás, valamint az energetikai és környezeti átállás – összefüggésében kell megtalálni a folyamat új dinamikáját;
- javasolja a civil társadalom bevonását a bővítési folyamatba, és úgy véli, hogy a bővítésnek szerves részét kell képeznie a globális kihívásokra adott európai megoldásoknak.

- ***A schengeni térségen kívül maradás költsége az egységes piac számára / Bulgária és Románia***

Az EGSZB

- arra kéri a Tanácsot, hogy már 2024-ben tűzze ki a Bulgária és Románia, valamint a többi schengeni tagállam közötti szárazföldi határellenőrzés megszüntetésének időpontját. Az EGSZB az összes érdekelt felet együttműködésre kéri ennek a célnak az elérése érdekében, így biztosítva, hogy a schengeni tagság előnyei valamennyi uniós polgárra egyformán kiterjedjenek,
- hangsúlyozza, hogy a Schengeni Megállapodás alapvető fontosságú a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke Unión belüli szabad mozgása szempontjából, az EU versenyképessége pedig sürgető politikai prioritássá vált, amint azt Enrico Letta és Mario Draghi közelmúltbeli jelentései is hangsúlyozzák,
- úgy véli, hogy az európai egységes piac – jelentős eredményei ellenére – továbbra is folyamatban lévő munkának tekintendő. Az egységes piacon belüli szabad mozgás bármilyen korlátozása kedvezőtlenül hat az EU versenyképességére és gazdasági növekedésére, akadályozva a szociális piacgazdaság Szerződésekben előírt teljes körű megvalósítását,
- úgy véli, hogy az Európai Bizottságnak rendszeresen megbízható adatokat kell szolgáltatnia a schengeni térségen belüli határellenőrzés bevezetéséhez közvetlenül kapcsolódó gazdasági és társadalmi hatásokról, többek között a versenyképesség tekintetében,
- rámutat arra, hogy különböző becslések szerint a Bulgáriában és Romániában működő vállalatok évente több milliárd eurót fizetnek ki a megnövekedett költségek és késedelmek miatt. Ezek a közvetlen költségek óhatatlanul a fogyasztókra hárulnak, és hatással vannak a munkavállalók fizikai és mentális egészségére,
- hangsúlyozza, hogy a szárazföldi határellenőrzések egyértelmű környezeti hatással járnak a határátlépésre váró járművek szén-dioxid-kibocsátása miatt, valamint akadályozzák a turizmust és a munkaerő szabad mozgását. A szárazföldi határellenőrzésekkel kapcsolatos bizonytalanságok és hatékonysági problémák elriasztják a közvetlen külföldi befektetéseket, és ártanak a befektetési környezetnek,
- hangsúlyozza, hogy Bulgária és Románia schengeni tagságának hiányaért politikai árat fizetünk. A schengeni térséghez való csatlakozást nem szabad egyféle, az EU-hoz való csatlakozást követő nem formális feltételként alkalmazni: ez a megközelítés bizalmatlanságot szít az európai intézményekkel szemben, és táplálja az euroszeptikus érzelmeket.

–

- ***2023. évi jelentés a versenypolitikáról***

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy mélyrehatóan értékelni kell a jelenlegi ideiglenes válság- és átállási kereteket annak meghatározása érdekében, hogy helyénvaló lenne-e azokat a jelenleg tervezetteknek megfelelően 2025-ben fokozatosan megszüntetni, vagy hasznos lenne-e a zöld átállás szempontjából előnyösnek bizonyult egyes elemeket beépíteni a szokásos állami támogatási szabályokba, különös tekintettel az eljárások javítására,

- kéri, hogy vizsgálják meg az Enrico Letta által készített *Much More Than a Market* [Jóval több, mint piac] című jelentés egyik fontos elemét, mely szerint minél előbb mozgósítani kell az iparnak nyújtott céltolt nemzeti állami támogatást – amennyiben az arányos módon kezeli a piaci hiányosságokat –, miközben meg kell előzni az egységes piaci széttagoaltságát. E dilemma feloldásának egyik módja lehet az állami támogatások szigorúbb nemzeti szintű végrehajtása és az uniós szintű pénzügyi támogatás fokozatos kiterjesztése közötti egyensúly megteremtése. Konkrétan el tudnánk képzelni egy államtámogatás-hozzájárulási mechanizmust, amely megköveteli a tagállamoktól, hogy nemzeti finanszírozásuk egy részét páneurópai kezdeményezések és beruházások finanszírozására fordítsák,
- hangsúlyozza, hogy a szociális gazdaság szereplői számára a teljes életciklusukban meg kell könnyíteni a finanszírozáshoz való hozzáférést. Ez magában foglalhatja a szociális vállalkozásoknak nyújtott állami támogatásokra vonatkozó általános csoportmentességi rendelet kiigazítását és a hátrányos helyzetű munkavállalók felvételéhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok újraértékelését,
- nagyon érdekesnek tartja azt az elképzelést, hogy – a Letta-jelentésben javasoltaknak megfelelően – a jövőben esetleg létrejöjjön egy páneurópai szuverén állami támogatási alap, mivel az hasznos lehet a társadalmi kohézió megőrzése és az egységes piac megfelelő működése szempontjából.

- ***Közbeszerzés / szociális vállalkozások***

Az EGSZB:

- rámutat arra, hogy a szociális gazdasági szervezetek számára létfontosságú a közbeszerzéshez való hozzáférés, és hangsúlyozza, hogy fontos valós értékű, nem piaci innovatív szempontokat meghatározni,
- bátorítja a „Buying for Social Impact”-hez és a „WeBuySocialEU”-hoz hasonló kezdeményezéseket, amelyek nemcsak a tudásmegosztást teszik lehetővé, hanem a hatóságok, valamint a proximitásalapú és szociális gazdaság szereplői közötti jobb kölcsönös megértést is, és kéri a liège-i ütemterv végrehajtását,
- arra kéri a tagállamokat és a különböző kormányzati szinteket, hogy a szociális gazdaság keretfeltételeiről szóló ajánlásban szereplő valamennyi intézkedést és fellépést hajtsák végre annak érdekében, hogy megkönnyítsék a szociális gazdaság szervezetei számára a piacra jutást, például arányos kiválasztási kritériumok alkalmazásával vagy a szerződések tételekre való felosztásával,
- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb indítsa el a közbeszerzésre vonatkozó, a Tanács által nemrégiben kért uniós szintű stratégiai cselekvési tervet, és dolgozzon ki egy rendszert az intézkedések hatékonyságának nyomon követésére,
- kéri, hogy az új jogalkotási ciklusban végezzék el a közbeszerzések európai keretrendszerének átfogó értékelését és felülvizsgálatát,
- azt kéri, hogy az EU-beli ajánlatkérő szervek használják hatékonyabban az előzetes piaci konzultációt, a fenntartott szerződéseket és a részekre bontást,
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy a szociális gazdaság portálján („Social Economy Gateway”) hozzon létre egy „Társadalmilag felelős közbeszerzés” részt az ismeretek és a bevált gyakorlatok megosztásának elősegítésére.

• *Mesterséges intelligencia: a további lépések*

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy ahhoz, hogy az általános célú mesterséges intelligencia (MI) terén versenyképes legyen, Európának be kell ruháznia a biztonságos konnektivitásba, a reziliens gerincinfrastruktúrába és a reziliens ellátási láncba, így gondoskodva arról, hogy az európai értékekkel és szükségletekkel összhangban az európai szereplők javára ki lehessen használni a generatív mesterséges intelligencia hatásait,
- azt tanácsolja, hogy szervezzenek párbeszédet az érdekelt felekkel – köztük a szociális partnerekkel – a munkahelyi gyakorlati kódexekről és a munkavállalói jogokról az általános célú mesterséges intelligencia összefüggésében,
- hangsúlyozza, hogy összehangolt európai és nemzeti beruházásokra van szükség az innováció terén, és mozgósítani kell a versenypolitikai eszközöket, hogy fel lehessen lépni a nagy, gyakran nem európai digitális vállalatok által uralt piaci koncentráció ellen, és elő lehessen segíteni a mesterséges intelligencia uniós értékláncainak fejlesztését és értékteremtését,
- feltételezi, hogy a mesterséges intelligenciáról szóló jogszabályra vonatkozó gyakorlati kódexek a rendelet alkalmazására vonatkozó iránymutatásokat és más eszközöket kínálnak a felhasználóknak, a fejlesztőknek és a mesterséges intelligenciával foglalkozó egyéb érdekelt feleknek, hogy megkönnyítsék a vállalkozások számára a szabályoknak való megfelelést,
- hangsúlyozza, hogy az MI-hivatalnak és a nemzeti hatóságoknak rendelkezniük kell a jogszabályi rendelkezések nyomon követéséhez, értékeléséhez és végrehajtásához szükséges erőforrásokkal, hiszen a megfelelést és a fogyasztói jogok védelmét ez biztosítja,
- tisztában van azzal, hogy a különböző kategóriákba tartozó tartalomalkotóknak jelenleg milyen aggályai vannak a generatív mesterséges intelligencia használatával kapcsolatban, és hangsúlyozza, hogy mindenképpen biztosítani kell, hogy a mesterséges intelligencia fejlesztése során tiszteletben tartsák a szabadalmazhatóságra, a szerzői jogra és a szellemi tulajdonra vonatkozó szabályokat,
- megerősíti, hogy a mesterséges intelligencia növelheti az energia- és erőforrás-hatékonyságot azáltal, hogy javítja a folyamatokat, és olyan megoldásokat kínál, amelyek csökkentik anyagfelhasználást, ugyanakkor hatással lehet a környezetre és az energiateljesítményre is, amit pontosan mérni kell és figyelembe kell venni.
-

• *Digitális Európa program*

Az EGSZB:

- javasolja, hogy az Európai Bizottság dolgozzon ki integrált kommunikációs stratégiát annak érdekében, hogy felhívja a figyelmet a Digitális Európa programra a különböző érdekelt felek, például a szociális partnerek, a kkv-k, a hatóságok, az oktatási intézmények és a civil társadalom körében,
- felhívja az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül és javítsa a Digitális Európa program társfinanszírozási modelljeit azáltal, hogy a pénzügyi terhek enyhítése érdekében legalább 80%-ra növeli a társfinanszírozási arányt, valamint vonzóbbá és hozzáférhetőbbé teszi azokat, különösen a kkv-k és más kisebb szervezetek számára,

- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy határozzon meg egyértelmű mechanizmusokat a Digitális Európa program, a Horizont Európa, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és más uniós programok célkitűzéseinek összehangolására azáltal, hogy egyértelmű iránymutatást nyújt az e forrásokból származó források kombinálására a projektek eredményeinek javítása és az átfedések elkerülése érdekében,
- kéri, hogy egy hatékony nyomonkövetési és értékelési rendszer bevezetése révén csökkentsék a bürokratikus akadályokat és tegyék egyértelműbbé az iránymutatásokat, hogy a pályázók számára azok világosabbak legyenek és hogy jobban meg tudjanak felelni azoknak, illetve sürgeti az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre célzott támogatási programokat azoknak a konkrét kihívásoknak a kezelésére, amelyekkel a kkv-k a Digitális Európa program keretében történő finanszírozás lehívásakor és felhasználásakor szembesülnek,
- javasolja, hogy az Európai Bizottság tevékenyen mozdítsa elő a Digitális Európa program 2024 nyarán elindított eredménytábláját, és dolgozzon ki átfogó keretet a Digitális Európa program kezdeményezései hatékonyságának és hatásának értékelésére, mind minőségi, mind mennyiségi mérőszámok használatán keresztül, valamint azáltal, hogy rendszeres értékeléseket is készít arról, hogy a kezdeményezések mennyiben illeszkednek a szélesebb értelemben vett uniós szakpolitikai célokhoz, illetve a különböző régiók társadalmi-gazdasági szükségleteihez,
- kéri, hogy aktívan támogassák azokat a kezdeményezéseket, amelyek növelik a nők részvételét a technológiai és a TTMM-pályákon, és tájékoztatják őket a különböző kialakulóban lévő technológiák elsajátításának/alkalmazásának ágazatközi növekedési lehetőségeiről.

- ***A fogyasztóvédelmi program végleges értékelése (2014–2020)***

Az EGSZB:

- kijelenti, hogy a fogyasztóvédelmi program hozzájárult az uniós fogyasztók jobb védelméhez és szerepvállalásának növeléséhez. Tekintettel azonban a program célkitűzéseire és átmeneti jellegére, a program költségvetési előirányzatainak ambiciózusabbnak kellett volna lenniük, csakúgy, mint a potenciálisan támogatható tevékenységek és kedvezményezettek körének,
- elismeri a fogyasztók jogorvoslathoz való hozzáféréseinek javítása érdekében tett jelentős erőfeszítéseket,
- üdvözli, hogy jelenleg a jogszabályok alkalmazásának rendszere egyszerűbb, átláthatóbb és könnyebben hozzáférhető és hangsúlyozza, hogy továbbra is a felügyeleti hálózatokra, például a Fogyasztóvédelmi Együttműködési Hálózatra kell összpontosítani,
- úgy véli, hogy a többéves programoknak jobban kell támogatniuk azokat az országokat, ahol a fogyasztóvédelemnek kevesebb hagyománya és eszköze van,
- kitart amellett, hogy alapvető fontosságú a fogyasztói szervezetek kapacitásainak növelése, és felszólít a fogyasztói oktatás fokozására az iskolákban és tudományos körökben, különösen a pénzügyi és digitális területeken,
- azt ajánlja, hogy szenteljenek nagyobb figyelmet a fogyasztók bizonyos szegmenseinek, nevezetesen a gyermekeknek és a fiataloknak, az időseknek, a munkanélkülieknek, a migránsoknak és a fogyatékkal élőknek a sajátos szükségleteire,
- hangsúlyozza, hogy jobb termékbiztonsági támogatási rendszert kell biztosítani a nemzeti hatóságok számára, különös tekintettel a dolgok internetével, a kiberbiztonsággal és a mesterséges intelligenciával kapcsolatos kihívásokra,

- úgy gondolja, hogy mindenképpen egyszerűsíteni kell a civil társadalom bevonását célzó eljárásokat, segíteni kell az átlátható és hozzáférhető kommunikációt, valamint gondoskodni kell arról, hogy a konzultációk tényleges lehetőséget adjanak a civil társadalom számára ahhoz, hogy kézzelfogható, igényekhez szabott és újszerű javaslatokat terjesszen elő,
- fontosnak tartja, hogy a jövőbeli programokat világosabb, átláthatóbb és kevésbé bürokratikus módon tervezzék meg és hajtsák végre.

- ***A hamisítás elleni küzdelem***

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy a hamisítási eljárások esetén megítélt kártérítés/kompenzáció növelésével még többet lehetne tenni a kkv-k támogatása érdekében. Azoknak a tagállamoknak, amelyek ezt nem teszik meg, javasolni kell, hogy nemzeti jogszabályaikban ismerjék el a büntető célú kártérítést,
- véleménye szerint többet kellene hallanunk azokról a vállalkozásvezetőkről, akik az ipari tulajdonjogoknak köszönhetően sikerrel vették fel a harcot a hamisítás ellen,
- úgy látja, hogy érdemes lenne bevezetni egy egész Európára kiterjedő hamisítás elleni biztosítást, a tagállamoknak pedig foglalkozniuk kellene az eszközök értékelésének kérdésével,
- a hamisítványok online hirdetéseinek bejelentésére és eltávolítására szolgáló egyszerűbb, gyorsabb és hatékonyabb eljárásokat szorgalmaz, és nyomon fogja követni, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló rendeletben meghatározott kötelezettségek ténylegesen csökkentik-e a hamisított áruk internetes kínálatát,
- nyomon fogja követni a hamisítás elleni európai eszköztárban foglalt ajánlások végrehajtását,
- úgy véli, hogy az Európai Csalás Elleni Hivatalnak és az Europolnak prioritásként kell kezelnie a hamisítást, és a témának az uniós szakpolitikai ciklus (EMPACT) prioritásainak is a részét kell képeznie,
- nagyon gondosan ellenőrizni fogja, hogy a hamisítás kérdése rendszeresen szerepel-e azokban a kereskedelmi megállapodásokban, amelyeket az EU a partnereivel köt, a végrehajtási szakaszt is ideértve.

5. MEZŐGAZDASÁG, VIDÉKFEJLESZTÉS ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

- ***Módosítás: A „vizsgált” kategóriába tartozó erdészeti szaporítóanyagok, azok címkézése, valamint az engedélyezést és az előállítás ellenőrzését végző hatóságok neve***

Az EGSZB minden szempontból megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és úgy véli, hogy nincs szükség annak véleményezésére.

- ***Az EMVA módosítása a természeti katasztrófák által sújtott tagállamok számára nyújtható kiegészítő támogatás biztosítása céljából***

Az EGSZB:

- támogatja azt az elvet, hogy a válságokra azonnali katasztrófasegéllyel kell reagálni, és úgy látja, hogy sürgősen lépni kell annak érdekében, hogy a közelmúltbeli éghajlati katasztrófák által sújtott közösségek haladéktalanul segítséget kapjanak,
- rámutat, hogy az időjárási események egyre gyakoribbá és súlyosabbá válnak, és hangsúlyozza, hogy ez aránytalanul nagy hatással van a vidéki térségekre, ezért prioritásként kell kezelni a rezilienciájukat,
- nyomatékosítja, hogy a vidékfejlesztésre szánt költségvetéseket meg kell őrizni, és óva int a sorozatos átcsoportosításoktól, amelyek veszélybe sodorhatják a vidéki területek növekedését és stabilitását,
- azt ajánlja, hogy – a COP28-on létrehozott nemzetközi veszteség- és kárenyhítési alap mintájára – hozzanak létre egy külön az éghajlati katasztrófáknak szentelt uniós alapot, hogy az EU saját határain belül reagálhasson az éghajlattal kapcsolatos katasztrófákra, ám ne sodorja veszélybe a globális kötelezettségvállalásokat és a már létező uniós finanszírozási mechanizmusokat,
- a megelőzésbe irányuló beruházások fokozását szorgalmazza, különös tekintettel a természetalapú megoldásokra, amelyek költséghatékonyak, javítják a rezilienciát, valamint csökkentik a veszélyhelyzet-reagálási mechanizmusokkal járó pénzügyi és társadalmi terheket,
- üdvözli a javaslatban foglalt egyszerűsített eljárásokat a katasztrófasegélyek kapcsán, és azt ajánlja, hogy a jövőbeli szakpolitikákba építsenek be ilyeneket annak érdekében, hogy válság idején hatékonyabban tudjanak reagálni,
- sürgeti proaktív, összehangolt uniós keret kialakítását a katasztrófafelkészültség kapcsán, amely megelőző intézkedéseket, fokozott finanszírozást és hosszú távú tervezést is magában foglal a sebezhetőségek hatékony kezelése érdekében,
- hangsúlyozza a hosszú távú rezilienciatervezés jelentőségét, összhangban az EU vidéki területekre vonatkozó hosszú távú jövőképével és kiegyensúlyozott megközelítést biztosítva a proaktív és reaktív intézkedések tekintetében.

- ***Az igazságos átmenetről szóló jogalkotási javaslat és a szociálisabb európai zöld megállapodást lehetővé tevő uniós szakpolitikai eszközök igénye***

Az EGSZB:

- az Európai Bizottság 2024–2029-re vonatkozó stratégiai prioritásaival és szakpolitikai iránymutatásaival összhangban kiemeli az igazságos átmenet fontosságát az EU-ban. Az igazságos átmenet különleges hatással lesz a munka világára, és kihat az ágazatokra, a régiókra, a munkahelyekre és a készségekre (többek között a nemek közötti egyenlőség és a generációk közötti kapcsolatok szempontjára, illetve a veszélyeztetett csoportokra), a jólétre, a tagállamok közötti együttműködésre, a kormányzásra, az üzleti tevékenységekre és a vállalkozásokra (különösen a kkv-kra), valamint a finanszírozásra és a beruházásokra,
- hangsúlyozza, hogy a munka világot illetően olyan átfogó szakpolitikai csomagra van szükség, amely integrálja a meglévő uniós szintű eszközöket és elegendő mozgásteret biztosít a tagállamok számára ahhoz, hogy nemzeti és regionális szinten megfelelő megoldásokat fogadjanak el,
- kéri, hogy a változások előrejelzése és kezelése révén dolgozzanak ki egy, a munka világának igazságos átmenetére vonatkozó szakpolitikai csomagot, a szociális párbeszédet és a kollektív tárgyalásokat alkalmazva vezérelvéként.
- Ennek a szakpolitikai csomagnak többek között az alábbi intézkedéseket kell magában foglalnia:
 - a készségekkel kapcsolatos igények és stratégiák feltérképezése,
 - megfelelő készségfejlesztési programok létrehozása és végrehajtása,
 - minden munkavállaló számára érdemi és érvényesíthető hozzáférés biztosítása teljes mértékben kompenzált képzési órákhoz,
 - annak biztosítása, hogy az alkalmazandó szabályokkal összhangban hatékony vállalati szintű részvételi, tájékoztató és konzultációs rendszereket hoznak létre a munkavállalók számára,
 - az igazságos átmenettel kapcsolatos kezdeményezések integrálása a szociális jogok európai pillérének és az európai szemeszternek a végrehajtásába,
 - erőteljes ösztönzők bevezetése a vállalatok számára annak szolgálatában, hogy:
 - a szakemberhiányt elsősorban a jelenlegi munkavállalók továbbképzésével kezeljék,
 - vállalati átállási terveket dolgozzanak ki és tegyenek közzé rendszeres frissítésekkel,
 - szorgalmazzák a tanulószerveződéses gyakorlati képzési és a szakképzési hozzájárulások megemelését, összhangban a nemzeti modellekkel, a munkavállalók regionális szintű képzésének részleges finanszírozása érdekében,
- részletes feltérképezést célzó tevékenységeket javasol annak érdekében, hogy felismerjék az átmenettel járó kihívásokat és lehetőségeket. Az igazságos átmenettel foglalkozó megfigyelőközpont irányíthatja a szakpolitikák és a bevált gyakorlatok feltérképezését, valamint adatokkal és nyomon követéssel támogathatja a tagállamokat,
- kéri az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak megfelelő finanszírozást, és e célból növeljék az Igazságos Átmenet Alap és a Szociális Klímaalap forrásait, valamint erősítsék meg és kapcsolják össze a többi finanszírozási módszert, és az átmenet érdekében mozgósítsák a magánfinanszírozást.

- ***Az erdészeti szaporítóanyagok behozatalára vonatkozó egyenértékűégi rendszer kiterjesztése***

Az EGSZB:

- minden szempontból megfelelőnek tartja a javaslat tartalmát, és úgy véli, hogy nincs szükség annak véleményezésére.

- ***Az erdőirtásról szóló rendelet: az alkalmazás kezdőnapjára vonatkozó rendelkezések***

Az EGSZB:

- a 2024. szeptember 19-én elfogadott, EESC-2024-01183-00-00-AC-TRA sz. véleményében² és a 2022. február 23-án elfogadott, EESC-2021-05690-00-00-AC-TRA sz. véleményében³ már nyilatkozott a fenti javaslat tárgyában, ezért úgy határozott, hogy nem dolgoz ki újabb véleményt a témában, hanem az említett dokumentumokban kifejtett álláspontjára hivatkozik.

- ***Fenntartható és reziliens élelmiszerrendszerek előmozdítása fokozódó válságok idején***

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy az uniós mezőgazdaságot, halászatokat és élelmiszer-politikát jobban fel kell vértetni ahhoz, hogy alkalmazkodni tudjon az ágazat előtt álló kihívásokhoz. Emellett versenyképesnek, válságbiztosnak, gazdasági, környezeti és társadalmi szempontból fenntarthatónak, termelőbarátnak, tudásalapúnak kell lennie, és képesnek kell lennie arra, hogy versenyképes áron jó minőségű élelmiszereket, a termelők számára pedig stabil, fenntartható jövedelmet biztosítson,
- egy sor konkrét javaslatot terjeszt elő a gazdasági eszközök, a környezeti fenntarthatóság, valamint a szociális és társadalmi támogatás vonatkozásában, például az alábbiakat:
 - növelni kell a költségvetést és elegendő pénzügyi forrást kell biztosítani a szakpolitikai szükségletek kielégítéséhez és az EU mezőgazdasági, halászati és élelmiszer-ambícióinak teljesítéséhez,

² Az EGSZB saját kezdeményezésű véleménye: [Az Amazonas esőerdőit érintő erdőirtás – az éghajlatváltozásra és a globális környezetre gyakorolt hatás: következmények a vállalatokra, a munkavállalókra és a lakosságra nézve](#) (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé).

³ Az EGSZB véleménye: [Az uniós piacon forgalomba hozott termékekkel összefüggő erdőirtás és erdőpusztulás kockázatának minimálisra csökkentése](#), HL C 275., 2022.7.18., 88. o.

- biztosítani kell az elsődleges termelők tisztességes és gazdaságilag fenntartható jövedelmét, például árgaranciák bevezetésével és az élelmiszerláncon belüli erőegyensúly szabályozásával, továbbá eszközöket és mechanizmusokat kell bevezetni annak érdekében, hogy a termelői árakat másképpen határozzák meg,
- meg kell vizsgálni és ki kell dolgozni egy az egész EU-ra kiterjedő, magas szintű állami beruházásokkal járó állami biztosítási rendszert a természeti katasztrófákkal szemben,
- a teljes élelmiszer-ellátási láncban egyszerűsíteni és csökkenteni kell a bürokráciát,
- a generációs megújulás, az oktatás és a képzés előmozdítása révén ösztönzést kell nyújtani a fiataloknak és a nőknek; támogatásban kell részesíteni a közösségi támogatású mezőgazdaságot és fokozni kell a szövetkezeti ágazat és hasonló társulási modellek támogatását,
- helyre kell állítani a talaj egészségét, és a vízfelhasználást csökkentő technológiák – például a precíziós öntözés – alkalmazásával növelni kell a vízhatékonyt,
- jutalmazni kell a mezőgazdasági termelőket a szénmegkötésért és el kell kerülni a kibocsátásáthelyezést,
- eredményesen érvényre kell juttatni a tisztességtelen piaci gyakorlatokról szóló szabályokat és ragaszkodni kell e szabályok érvényesítésének európai szintű szabványosításához, valamint meg kell tiltani a költségeknél alacsonyabb árak alkalmazását,
- a behozataltól való függés csökkentése révén meg kell erősíteni az élelmezésbiztonságot és a stratégiai autonómiát,
- a piaci zavarok elkerülése érdekében szabályozni kell a kereskedelmi forgalmat, továbbá digitalizált központot kell létrehozni az ár- és költségadatok gyűjtéséhez, átláthatóvá téve az élelmiszer-ellátási láncot,
- a nyersanyagok és a feldolgozott termékek eredetjelölésére a termelők és az ipar közötti kapcsolatok népszerűsítésének, valamint a fogyasztók tájékoztatásának lehetőségeként kell tekinteni,
- létre kell hozni az Európai Élelmiszerpolitikai Tanácsot (EFPC), amely fórumként szolgálna az élelmiszerekkel kapcsolatos kérdésekről folytatott párbeszéd megerősítéséhez, összhangban a stratégiai párbeszéd során megfogalmazott javaslattal.

- ***A körforgásos gazdaság és a biogazdaság összehangolása uniós és nemzeti szinten***

Az EGSZB:

- hangsúlyozza, hogy koherenciára van szükség az európai zöld megállapodással, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kötelezettségvállalásokkal, a körforgásos gazdasággal, valamint a tágabb éghajlat-politikai és biodiverzitási célokkal. A szilárd biogazdaság kiegészíti a körforgásos gazdaság terén elért eredményeket, és lehetővé teszi a versenyképes növekedést bolygónk tűrőképességének határain belül, összhangban a fenntarthatósággal,
- úgy véli, hogy rendkívül ambiciózus és koherens biogazdasági stratégiával kell kiaknázni azt a lehetőséget, hogy az EU globális vezető szerepet töltsön be. Maximalizálni kell a jól fizetett fenntartható munkahelyeket, többek között a vidéki és távoli régiókban is. A meglévő technológia felhasználható arra, hogy piacra vigyük az innováció előmozdításához sürgősen szükséges termékeket és

szolgáltatásokat, a körforgásos gazdaságra vonatkozó erős és koherens jogalkotási csomag támogatásával,

- úgy véli, hogy az EU-nak egyértelműen meg kell határoznia a biogazdaság fogalmát annak érdekében, hogy hangsúlyosan kiemelje a körforgásos gazdasággal való kapcsolatát és a fenntartható fejlődés megvalósításának eszközeként benne rejlő lehetőségeket.

6. KÜLKAPCSOLATOK

• *Határozat az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről és alkalmazásáról*

Az EGSZB

- támogatja az Energia Charta Egyezmény értelmezéséről és alkalmazásáról szóló, az EU, Euratom és tagállamaik közötti megállapodás elfogadását, és tudomásul veszi, hogy az EU 2024. június 27-én hivatalosan kilépett az Energia Charta Egyezményből,
 - egyetért az Európai Unió Bíróságával (EUB) abban, hogy az Energia Charta Egyezmény 26. cikkének (2) bekezdése összeegyeztethetetlen az uniós joggal, és hangsúlyozza, hogy az Egyezményt soha nem szándékozták alkalmazni az Unión belüli kapcsolatokra,
 - hangsúlyozza, hogy az Energia Charta Egyezmény beruházó és állam közötti vitarendezési mechanizmusa alááshatja a jogállamiságot, a demokráciát, az átláthatóságot és a koherenciát azáltal, hogy lehetővé teszi, hogy a beruházók megkerüljék a belföldi bíróságokat, és megtámadják a profitvárakozásaikat sértő nemzeti jogszabályokat,
 - kiemeli, hogy a fosszilis energiaforrásokba való beruházások Energia Charta Egyezményben foglalt védelme ellentétes az olyan éghajlat-politikai célkitűzésekkel, mint amilyeneket az európai zöld megállapodás és a Párizsi Megállapodás határoz meg,
 - ösztönzi a harmadik országokkal, például az Egyesült Királysággal való megállapodásokat, elhárítva az Egyezmény húszéves hatályvesztésre vonatkozó rendelkezéséből adódó választottbírósi eljárások kockázatát,
 - olyan jogi mechanizmusok feltárását szorgalmazza, amelyek semlegesíthetik a hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés hatásait, megelőzve az olyan hosszadalmas választottbírósi eljárások kockázatát, amelyek akadályozhatják az EU éghajlati és energetikai átállással kapcsolatos célkitűzéseit,
 - sürgeti azokat a tagállamokat, amelyek még mindig az Egyezmény szerződő felei, hogy a nem szűnő problémák miatt fontolják meg a kilépést, és támogatja egy új többoldalú energetikai együttműködési keret kidolgozását, amely:
 - elsőbbséget ad a fenntartható és megújuló energiaforrásoknak,
 - teljes mértékben igazodik az európai zöld megállapodáshoz,
 - figyelembe veszi az igazságos átmenetet,
 - tiszteletben tartja az átláthatóságot, a demokráciát és a jogállamiságot.
-
- *Vízpolitika: a fiatalok, a nők, illetve az őslakos és helyi közösségek szerepvállalásának növelése*

Az EGSZB:

- emlékeztet arra, hogy a víz alapvető fontosságú az emberi élet és méltóság szempontjából, és hogy az EU is elismeri, hogy a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés alapvető emberi

jog,

- hangsúlyozza, hogy a fiatalok, a nők, valamint az őslakos és helyi közösségek (köztük a migránsok és a fogyatékosokkal élők) vannak a leginkább kitéve a vízhiánynak, és jelentős kiaknázatlan potenciállal rendelkeznek a fenntartható vízgazdálkodásban való részvétel, valamint annak tekintetében, hogy a vizet a béke és a stabilitás eszközévé tegyék, ezzel is elősegítve a kék diplomáciát,
- arra kéri az EU-t, hogy külkapcsolataiban és nemzetközi együttműködése során fordítson kellő figyelmet ezekre a csoportokra, és a vízhiánnyal kapcsolatban egy olyan kiemelt partnerségi programot javasol, amelynek célja, hogy megvizsgálja, hogyan lehet integrált módon elérni e csoportok szerepvállalását,
- megjegyzi, hogy a tiszta vízhez való hozzáférés, az oktatás, a foglalkoztatás és a szakpolitikai döntéshozatalban való részvétel a társadalmi szerepvállalás kulcsfontosságú elemei. Nagyon fontos a vízellátási, szanitációs és higiéniai (WASH) szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés, mivel időt szabadít fel az oktatás és szakképzés számára, és változatosabb foglalkoztatási lehetőségeket nyit meg, valamint lehetővé teszi a vízgazdálkodáshoz és -politikákhoz való hozzájárulást,
- úgy véli, hogy általános civil felelősség- és szerepvállalási és vállalkozói készségeket kell biztosítani a fiatalok számára, hogy részt tudjanak venni a vízgazdálkodásban, a foglalkoztatásban és a szakpolitikai döntéshozatalban, mivel ma ők a változás motorjai, holnap pedig ők lesznek a döntéshozók,
- úgy véli, hogy a nemek közötti teljes körű egyenlőség az oktatásban, a munkában, a hatóságoknál és a vállalkozásban szintén létfontosságú tényező. Kellő figyelmet kell fordítani a tisztességes munkakörülményekre, beleértve a megkülönböztetés és a zaklatás megelőzését,
- hangsúlyozza, hogy a helyi közösségek számára hozzáférést kell biztosítani az infrastruktúrához, az információhoz, az oktatáshoz és a képzéshez, a helyi szintű civil társadalmi szervezeteket pedig be kell vonni a helyi politikai döntéshozatali folyamatokba, megszólítva az őslakos csoportokat és részvételi lehetőségeket biztosítva számukra,
- megerősíti, hogy a kék és digitális technológiáknak nagy szerepe van a vízgazdálkodás, valamint a tiszta vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez való hozzáférés javításában,
- hangsúlyozza, hogy az érdemi partnerség és a finanszírozás döntő fontosságú az infrastruktúra-fejlesztés, az oktatás és az általános kapacitásépítés szempontjából. Mind az uniós alapok, mind a nemzeti adományozói programok létfontosságú szerepet játszanak ebben, a koordináció pedig elengedhetetlen a szinergiák megteremtéséhez és az erre szánt források minél hatékonyabb felhasználásához.

- ***Demokrácia Afrikában – a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kilátások. Milyen szerepet játszhat az EGSZB?***

Az EGSZB:

- úgy látja, hogy a demokrácia előfeltétele az emberi jogok tiszteletben tartása, az intézmények stabilitása, a hatalmi ágak szétválasztása, amely garantálja a jogállamiságot és az igazságszolgáltatás függetlenségét, továbbá a szabad és tisztességes választások, a polgárok előtti elszámoltathatóság, a teljes körű részvételhez való jog, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem,
- üdvözli az Afrikai Unió kötelezettségvállalását a demokratikus értékek és a demokrácia előmozdítására, amit az AU 2063-as stratégiájának törekvései is illusztrálnak,

- üdvözli a demokrácia kapcsán Afrikában végbemenő fejleményeket, valamint az afrikai polgárok azok iránti elkötelezettségét és a demokrácia lakosság általi támogatását – annak ellenére, hogy az elmúlt évtizedben az némileg csökkent,
- arra kéri az európai intézményeket, hogy erősítsék meg az együttműködést a demokrácia fejlesztése, valamint az emberek bizalmának és a demokratikus folyamatokban való részvételének növelése, illetve a civil társadalom támogatása érdekében,
- úgy érzi, hogy az európai megközelítésnek egyenlő felek közötti kapcsolatokra kell alapozódnia és figyelembe kell vennie a kontinens összetettségét a gazdasági fejlődés, a társadalmi haladás, a kritikus infrastruktúra kiépítettségének szintje, a sokszínűség, valamint a geopolitikai és stratégiai érdekek terén,
- úgy látja, hogy a Global Gateway stratégia nagy jelentőséggel bír az EU és Afrika közötti kapcsolatok szempontjából, és megismétli, hogy ez a stratégia meg fogja erősíteni a gazdasági és politikai kapcsolatokat, és biztosítani fogja a demokratikus és szociális elvek tiszteletben tartását,
- meg van győződve arról, hogy tapasztalataira támaszkodva és az afrikai civil társadalom elismert képviselőivel, valamint a szociális partnerekkel együtt képes hozzájárulni a demokratikus értékek előmozdításához, az emberi jogok védelméhez és a civil, szociális és politikai párbeszéd előmozdításához, különösen a Szamoai Megállapodás keretében létrehozandó, a civil társadalmi részvételt célzó intézményi mechanizmusok kontextusában,
- elkötelezi magát amellet, hogy folytassa és továbbfejlessze az afrikai civil társadalmi szervezetek és szociális partnerek népszerűsítésére és támogatására irányuló tevékenységét, elősegítve létrehozásukat, szerveződésüket és fellépéseiket, valamint részt vállalva intézményi kapacitásuk megerősítésében. Ezzel járul hozzá az EU azon céljának eléréséhez, hogy a demokrácia reziliensebbé váljon Afrikában,
- megismétli, hogy tevékenységét az az elv fogja vezérelni, hogy a polgári, politikai, társadalmi, gazdasági és kulturális jogok előmozdítása, valamint a gazdasági növekedés és a társadalmi fejlődés elválaszthatatlan egymástól,
- üdvözli, hogy aláírták az EGSZB és az Afrikai Unió Gazdasági, Szociális és Kulturális Tanácsa közötti egyetértési megállapodást; ez rendkívül fontos lépés a civil társadalom által az Európa és Afrika közötti partnerséghez tett hozzájárulás megszilárdításában.

- ***Az uniós vízumentesség-felfüggesztési mechanizmus felülvizsgálata***

Az EGSZB:

- elismeri, hogy a vízumentes utazás az ilyen megállapodások mindkét fele esetében előnyös a polgárok számára, valamint kedvező hatással van az EU és partnerei közötti kapcsolatok további erősítésére. Az uniós vízumpolitikának továbbra is olyan eszköznek kell lennie, amely elősegíti az emberek közötti kapcsolatokat, az idegenforgalmat és az üzleti tevékenységeket, ugyanakkor megelőzi az Uniót fenyegető biztonsági kockázatokat,
- elismeri, hogy a közelmúltbeli geopolitikai események komoly hatással voltak az Unió és külső határainak biztonságára. Az EGSZB ezért támogatja azt az elképzelést, hogy az Uniónak teljes mértékben fel kell készülnie arra, hogy gyorsan reagáljon a lehetséges jövőbeli biztonsági kockázatok széles körére, ideértve a hibrid fenyegetéseket is,

- úgy véli, hogy erőfeszítéseket kell tenni a mechanizmus aktiválására vonatkozó kritériumok tisztázása érdekében, ugyanakkor biztosítani kell, hogy azok kellően rugalmasak legyenek ahhoz, hogy szükség esetén lehetővé tegyék annak hatékony és gyors alkalmazását,
- azt ajánlja, hogy az Európai Bizottság mérje fel a vízummentesség felfüggesztésének szükségességét, arányosságát és következményeit, figyelembe véve az Unió és az uniós tagállamok érintett harmadik országgal fennálló általános kapcsolatait, azt, hogy a felfüggesztés mennyire lenne helyénvaló a helyzet orvoslására, valamint azt, hogy a felfüggesztés milyen hatással járna az érintett ország állampolgárainak jogaira,
- úgy véli, hogy figyelmet kell fordítani az emberijogvédők mobilitási igényeire – különösen akkor, ha az érintett harmadik országban romlik az emberi jogi helyzet –, valamint arra, hogy a felfüggesztési mechanizmus országgal szembeni aktiválása milyen kockázatokat jelenthet a munkájukra és személyes biztonságukra nézve,
- úgy véli, hogy a vízummentességi megállapodásokkal rendelkező harmadik országok által működtetett befektetői állampolgársági programok kockázatot jelentenek a tagállamok közrendjére és belső biztonságára nézve, és lehetővé kell tenni a vízummentesség felfüggesztését az olyan befektetői állampolgársági programokat működtető harmadik országok esetében, amelyek keretében az állampolgárságot az érintett országgal fennálló valódi kapcsolat nélkül adják meg.

7. IPARI SZERKEZETVÁLTÁS KONZULTATÍV BIZOTTSÁGA

• *A nagyobb stratégiai autonómiát támogató ágazatspecifikus iparpolitika*

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy a kohászati ipar további hanyatlása elfogadhatatlan, mivel súlyosan alááshatja stratégiai autonómiánkat, valamennyi ipari ágazatunkat (vasúti, atomenergia-, tengerhasznosítási, űripari, gépjárműipari, védelmi stb.), és következésképpen iparunk jövőjét. Európának minden eddiginél nagyobb szüksége van egy ipari megállapodásra, hogy megszilárdítsa a zöld megállapodást és a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervét, hogy fontos közös érdekű projektek révén megerősítse az ipari szövetségeket a kohászati ágazatban, és hogy újraiparosítson számos elhanyagolt területet a minőségi és helyi munkahelyek újbóli létrehozása érdekében,
- sürgeti az Európai Bizottságot, hogy iparpolitikája keretében folytassa az ágazati elemzések és előrejelzések kidolgozását. A cél annak biztosítása, hogy ezek az ágazatok globális szinten visszanyerjék versenyképes pozíciójukat,
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy mielőbb hajtson végre célzott intézkedéseket a különböző stratégiai ágazatok – például a vegyipar és a kapcsolódó iparágak, a kohászat és a kiberbiztonság – támogatására,
- úgy véli, hogy a vállalkozásoknak hozzáféréssel kell rendelkezniük a régióinkban erős bázissal rendelkező iparpolitikát támogató bankintézetekhez, az egyre képzetesebb munkaerőhöz, valamint az innovációt és a kutatást a jövő munkahelyeinek megteremtése érdekében előmozdító tudományos központokhoz,
- a következő intézkedéseket szorgalmazza: a partnerségek növelése az innováció és a beruházások fellendítése érdekében, a vegyipar áthelyezése és döntéshozatali központok létrehozása Európában, az előválogatott/előkezelt műanyag hulladékra vonatkozó minőségi szabványok összehangolása, valamint egységes és nyitott másodlagos piac létrehozása a kémiai újrafeldolgozó létesítmények működéséhez szükséges műanyag hulladék folyamatos ellátásának biztosítása érdekében,
- fokozott és folyamatos felügyelet bevezetését, valamint minden vállalkozás számára hozzáférhető megelőző technikai segítségnyújtási programok kidolgozását ajánlja.

• *Ipari szerkezetváltás az egészségügyi ágazatban az egymást követő válságokra reagálva*

Az EGSZB:

- úgy véli, hogy az EU-nak olyan egészségügyi rendszerekkel kellene rendelkeznie, amelyek reziliensek, képesek reagálni a sokkhatásokra, védik az életet, inkluzívak és méltányosak, emberközpontúak és hozzáférhetőek, a kutatáson és az innováción alapulnak, valamint össze vannak hangolva a tagállamok között,
- kéri az Európai Bizottságot, hogy ismerje el a 2024 és 2029 közötti mandátumidőszak prioritásaként az

- egészségügyet és a nemzeti egészségügyi rendszerek további integrálásának támogatását, és nyújtson ehhez ambiciózus intézményi támogatást, illetve több beruházást,
- üdvözli a kritikus fontosságú gyógyszerekről szóló jogszabályt, amelyet az új Európai Bizottság számára kiadott politikai iránymutatásban jelentettek be, és e tekintetben megerősített együttműködést szorgalmaz a tagállamokkal, a köz- és magánszféra érdekelt feleivel, a tudományos élet képviselőivel, valamint a civil társadalommal,
 - integrált, sokrétű és betegközpontú megközelítést szorgalmaz, amely garantálja a biztonságos, hatékony és minőségi gyógyszerekhez, a diagnosztikához és a kezelésekhez való hozzáférést,
 - számos konkrét intézkedést javasol, amelyek célja az ágazat versenyképességének és rezilienciájának előmozdítása, az ágazat munkakörülményeinek javítása, ugyanakkor a harmadik országoktól való függőség csökkentése és a hiányok elkerülése. Különösen azt ajánlja, hogy aktualizálják az „egészségügyi átállási pálya” alá tartozó intézkedések listáját az egészségügyi ágazat egységes piacának további megerősítése érdekében,
 - elismeri az egészségügyi ágazat digitális átalakulását, és felszólít a mesterséges intelligencia emberközpontú használatára, az adatok működőképességének növelésére, a közös és biztonságos digitális terek létrehozására, valamint a kiberkockázatokkal szembeni fokozott védelemre,
 - támogatja az innovációt mint a versenyképesség hajtóerejét, és egy szupranacionális közfinanszírozású gyógyszerkutatási infrastruktúrát szorgalmaz,
 - kiemeli a megelőző és személyre szabott gyógyszerekben rejlő lehetőségeket, valamint azt, hogy növelni kell a ritka betegségek területére irányuló beruházásokat,
 - hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az egészségügyi ellátáshoz és a gyógyszerekhez való egyetemes és méltányos hozzáférést Unió-szerte. Ez magában foglalja a „tisztes áraképzési modellen” alapuló tisztességes árakat.

- ***Szakmai szolgáltatások a zöld átállás terén***

Az EGSZB

- ezzel a véleménnyel hozzájárul az Európa versenyképességének helyreállítására és ipari pozíciójának megerősítésére irányuló közös erőfeszítésekhez, amelyek célja, hogy javítsák az európai vállalkozások teljesítményét a zöld átállás terén,
- elismeri, hogy a szakmai szolgáltatások alapvető szerepet játszanak a zöld átállásban,
- aggódik amiatt, hogy a munkaerő- és szakemberhiány, a strukturális munkaerőhiány, a növekvő szabályozási, adminisztratív és pénzügyi terhek, valamint az ellátási láncokon belüli gyors változások által előidézett új kihívások miatt megakadhat a zöldítési folyamat,
- úgy véli, hogy a gyártási ellátási láncok dinamikája terén bekövetkező változások várhatóan elősegítik az értékláncok újrapozicionálását és ösztönzik a gazdasági tevékenységek visszatelepítését, mivel számos vállalat fontolgatja, hogy visszatelepíti a korábban harmadik országokba kihelyezett termelést és szolgáltatásokat,
- úgy véli, hogy végre kell hajtani a készségek uniójával kapcsolatos új elképzelést. Következetes reformokat kell végrehajtani az oktatási rendszereken belül, hogy a tanterveket hozzáigazítsák a munka világában bekövetkező változásokhoz, támogassák az összes idevonatkozó oktatási programot (többek között a STEM terén), új szakképzési stratégiát hajtsanak végre, támogassák a tanárokat, valamint hogy javuljon az uniós szintű koordináció,
- elismeri továbbá, hogy uniós és tagállami szinten egyaránt ösztönözni kell az oktatási kezdeményezéseket. Ez magában foglalhatja azt is, hogy speciális pénzügyi ösztönzőket biztosítanak az olyan szakoktatási és -képzési kurzusokhoz, amelyek célja, hogy környezetbarátabbá tegyék a szakmai szolgáltatásokat. Magában foglalhatja uniós szintű tudományos tanfolyamok kidolgozását is, amelyek új szakembereket vonnak be vagy meglévő szakembereket képeznek a fenntarthatósági célkitűzések terén, valamint előmozdítják a meglévő készségekhez és munkahelyekhez való alkalmazkodást és azok javítását (továbbképzési és átképzési programok). Ezek a kezdeményezések új készségeket is létrehozhatnak a zöld és digitális átálláshoz, amelyek „kettős átállásnak” tekinthetők, mivel összekapcsolódnak és erősíthetik egymást,
- azt javasolja, hogy a kapcsolódó tevékenységek üzemméretének javítása érdekében – az egyes tagállamok sajátosságait kellően figyelembe véve – dolgozzanak ki célzott szakpolitikákat a szakmai szolgáltatások hálózatba szervezésének támogatására,
- úgy véli, hogy a készséghiány úgy szüntethető meg, ha követjük a fenti javaslatokat, valamint Európán belül biztosítjuk a képzett szakemberek képzését, illetve az Unión kívülről szakpolitikák és kezdeményezések segítségével szakembereket vonzunk,
- hangsúlyozza, hogy a szociális partnerek, a szakmai szolgáltatási szervezetek és más érintett civil társadalmi szervezetek fontos szerepet játszanak a sikeres és igazságos zöld átállási folyamatokban,
- a szakmai szolgáltatások nyújtásának tágabb összefüggésében más kihívásokra, többek között a képesítések elismerése terén fennálló akadályokra is rávilágít, amelyeket fel kell számolni a szakmai mobilitás fellendítésének és a készséghiányok kezelésének elősegítése érdekében. Az EGSZB folyamatos erőfeszítéseket javasol ezen a területen, többek között az e kérdésekkel kapcsolatos további vélemények kidolgozásával.

- ***A tiszta átállásról szóló párbeszéd – helyzetfelmérés***

Az EGSZB:

- meggyőződése, hogy új, sokkal merészebb és ambiciózusabb megközelítésre, valamint egyértelmű végrehajtási keretre van szükség annak biztosításához, hogy az európai zöld megállapodás éghajlati és társadalmi-gazdasági szempontból is sikeressé váljon. Új versenyképességi megállapodásra van szükségünk az uniós ipar és foglalkoztatás előmozdítása és védelme érdekében,
- úgy véli, hogy ennek az új versenyképességi megállapodásnak a következőket kell tartalmaznia:
 - az engedélyezés jelentős felgyorsítása (többek között a környezetvédelmi kifogások bírósági vizsgálatára vonatkozó korlátozások),
 - az éghajlat-politikai céljaink felé tett előrehaladás mérésének pontosabb megközelítése, amely figyelembe veszi az importált áruk szénlábnymót, és nem csak a kibocsátások keletkezésére összpontosít Európában,
 - a kibocsátásáthelyezés elleni védelem megerősítése az európai vállalatok közötti egyenlő versenyfeltételek megőrzése érdekében,
 - olyan technológiasemleges energiapolitika, amely hosszú távon fokozza a stabilitást, globálisan versenyképes árakat biztosít, és elismeri, hogy az átállás során be kell ruházni stabil, alacsony széndioxid-kibocsátású forrásokba,
 - sürgős, jelentős beruházások az elosztó- és átviteli hálózatokba, valamint a kikötőkbe a tengeri megújulóenergia-fejlesztések elősegítése érdekében,
 - a kritikus fontosságú nyersanyagok előállítását és a nettó zéró technológiákat támogató, célzott finanszírozási eszköz,
 - az igazságos átmenetre vonatkozó keret, amely széles körben biztosít átképzést és továbbképzést a munkavállalók számára,
- miközben az EGSZB teljes mértékben támogatja az európai zöld megállapodás célkitűzéseit, úgy véli, hogy a szakpolitika egyes aspektusai negatív következményekkel jártak az EU foglalkoztatására és versenyképességére nézve, és kibocsátásáthelyezés révén növelték a globális kibocsátást.

- ***A hulladékkezelő üzemektől az erőforrás-termelő üzemekig***

Az EGSZB:

- elengedhetetlennek tartja, hogy prioritásként kezeljék a hulladékgazdálkodásról szóló uniós szintű vitákat, és felülvizsgált stratégiát hajtsanak végre az olyan úttörő jellegű projektek felkarolása érdekében, amelyek célja az újrafeldolgozás és az erőforrás-hasznosítás fokozása, valamint a lerakóhelyek számának csökkentése,
- uniós szintű felügyeletet szorgalmaz a kötelezettségzegési eljárások kezeléséhez és ahhoz, hogy jövőbeli beruházásokkal észszerűsítsék a termékláncot,
- kéri további uniós és nemzeti politikák sürgős kialakítását a hulladékgyűjtési rendszerek fejlesztése, a fejlett válogatási technológiákba való beruházás, a meglévő szabályozások hatékony érvényesítése, valamint az illegális hulladékgazdálkodási tevékenységek elleni küzdelem céljával a tagállamok közötti harmonizált bírságok megállapítása érdekében,

- támogatja a hasznosított anyagokra vonatkozó szabványok széles körű harmonizációját, ezáltal pedig a primer és másodlagos anyagok tekintetében az Unió-szerte egyenlő versenyfeltételek biztosítását és annak megakadályozását, hogy szabályozásuk az egyes nemzetek szintjén széttagolt legyen,
- úgy véli, hogy támogatni kell az innovatív hasznosítási technológiákat és a hasznosított anyagok funkcionális piacait, valamint olyan szabályozási környezetet kell kialakítani, amely ösztönzi, hogy a nem fenntartható anyagok ártalmatlanításáról átálljunk a jó minőségű másodlagos anyagok előállítására,
- szorgalmazza a pénzügyi ösztönzők növelését és támogatást kér az innovatív technológiák fejlesztéséhez és bevezetéséhez, a hulladékhierarchia elvének tiszteletben tartása mellett,
- határozottan támogatja, hogy a legjobb gyakorlatokon alapuló kezelési és újrafeldolgozási, valamint az értékes ásványok leválasztását célzó erőforrás-hasznosítási módszerek révén maximáljuk a tápanyagok szennyvízből, szennyvíziszapból és más forrásokból való visszanyerését,
- elismeri, hogy a hulladékipari dolgozók számára célzott továbbképzési és átképzési programokra van szükség,
- úgy véli, hogy tájékoztató kampányokat kell népszerűsíteni és finanszírozni, hogy tájékoztassák az uniós polgárokat a hulladékmegelőzésről, a gyártói felelősségről és a környezetvédelemről.

- ***Ipar 5.0 – hogyan valósítható meg?***

Az EGSZB:

- támogatja az Ipar 5.0-t mint a digitális technológiák feldolgozóiparra gyakorolt hatásának kezelésére és általánosabban a jelenlegi társadalmi és ökológiai kihívásokhoz való jobb alkalmazkodásra irányuló érvényes megközelítést. Üdvözli az emberközpontúság, a gazdasági reziliencia és a fenntarthatóság fogalmának beépítését, ugyanakkor úgy véli, hogy tovább kell fejleszteni az Ipar 5.0 koncepcióját annak érdekében, hogy jobban meg lehessen határozni annak gazdasági, társadalmi, politikai, jogi és technológiai következményeit,
- támogatja a hatóságokat és a szociális partnereket abban, hogy világosabb fogalmi, gazdasági és szabályozási keretet és cselekvési terveket dolgozzanak ki az Ipar 5.0 elveinek széles körű elfogadása érdekében, figyelembe véve a lehetséges társadalmi költségeket. A rendezett technológiai átmenet biztosításához fokozott munkavállalói részvételre és jól megalapozott, minden releváns érdekelt felet és a szervezett civil társadalmat is bevonó szociális párbeszédre van szükség,
- arra kéri az uniós intézményeket, hogy ösztönözzék a kedvező európai ipari ökoszisztéma létrehozását, amely időtálló, emberközpontú, és demokratikus értékeken, társadalmi méltányosságon, tisztességes versenyen és inkluzív versenyképességen alapul. Hangsúlyozza, hogy az Ipar 5.0 jövőképét a meglévő európai szakpolitikákra kell alapozni, ugyanakkor felül kell vizsgálni azokat az Ipar 5.0 elveinek integrálása érdekében,
- úgy véli, hogy az Ipar 5.0 bevezetését az érdekelt felek decentralizált platformjainak és a köz- és magánszféra közötti partnerségeknek is támogatniuk kell, amelyeknek tanulási eszközöket kell kifejleszteniük, programokat/üzleti esettanulmányokat kell létrehozniuk, valamint elő kell mozdítaniuk a bevált gyakorlatok elterjedését és cseréjét, illetve bővítését,
- hangsúlyozza, hogy be kell ruházni az állami és magán K+F- és innovációs programokba új, fenntartható/reziliens/emberközpontú gazdasági modellek/termelési rendszerek/piacok kialakítása érdekében. Hasonlóképpen hangsúlyozza annak fontosságát, hogy folyamatos és elégséges támogatást

nyújtsanak a vállalkozások Ipar 5.0-ra történő korszerűsítéséhez szükséges, drága, teljes körű beruházásokhoz.